

ممسوده اصول مرامی

حزب دموکرات خراسان

نویسنده : بهر کامچر
2010 میلادی

بنام خداوند مهر و روشنائی

اصول مرامی

حزب دموکرات خراسان

(ح . د . خ)

Democratic Party of Khorasan

(DPK)

دکتر بصیر کامجو

با عرض حرمت و ادای ادب ، بدینوسیله اصول مرامی " حزب دموکرات خراسان " در دسترس نسل دیگری از رهروان راه آزادی دموکراسی صلح و ترقی اجتماعی و دیگر اندیشان کشور ما قرار میگیرد .
درین سند مرامی برخی از راهکارها و رویکرد های فکری جنبش دموکراسی بیان گردیده است .
آرزومندیم که با ارزیابی ، نقد و آراستن بر غنای بیشتر آن افزوده ، راه مبارزات مسالمت آمیز و عادلانه اجتماعی و ملی نسل امروز و فردای کشور روشن و هموار شود و با همکاری خلاق و نقادانه کارآگاهان کشور زمینه های گسترش جنبش دموکراسی و خود فرمانی ملی در سراسر میهن ما فراهم گردد .

آغاز سخن

بارزترین و مهمترین پدیده حیاتی در زندگی انسان صلح و آزادی است. تنها در موجودیت شرایط امن - صلح و صفا است که یک زندگی مملو از جمال و زیبایی ، سعادت و خوشبختی ، تجلی می یابد .

در شرایط حاضر ، پیامد جبری اوضاع سیاسی و اجتماعی جوامع بشری ، زمینه ایجاد زیرساخت های مادی صلح فرا قاره ای را زیر سؤال برده و این مهم از یک ناهمگونی متضاد درد می کشد . ریشه همه این مشاکل که موجودیت صلح و آزادی و همبستگی بشریت را تهدید میکند نه در ناهمسانی صورت بندی های اقتصادی و اجتماعی و سطح تکامل جوامع عقب مانده جا دارد ، بلکه در پیشبرد سیاست های سودجویانه نهاد های بزرگ جهان صنعتی ، تحت نام جهانی سازی اقتصاد ، تبلور یافته است .

باید اذعان کرد که کشور های پر قدرت صنعتی جهان واقمار وابسته به آنها ، به علاوه هندوستان ، چین ، برازیل و مکزیکو در بهره برداری از انرژی و اقتصاد جهان ، از اصول و روش واحد به نفع جوامع خویش پیروی میکنند ولو اینکه رسیدن به این هدف ، منافع ملی و مشروع جوامع و ملیت های دیگر را تضعیف و یا از میان بردارد .

این سیاست، در جوامع فقیر و عقب مانده بعد از جنگ جهانی دوم بوسیله قدرت های جهان سرمایه داری تدوین یافته و با پشتوانه وسیع مادی بانکهای بزرگ جهانی و وسایل پیشرفته تکنیکی و نظامی، و در پناه نهاد های سیاسی، فرهنگی و حقوقی بین المللی عملی می گردد.

اکنون جهان صنعتی بعد از فروپاشی « سیستم یا سامانه سوسیالیسم » و بویژه بعد از واقعه دلخراش تروریستی 11 سپتامبر 2001 م.، بگونه ای تکرار همان سیاست سود ورزی و دست رسی به منابع انرژی جهان را با ساز و برگ جدید تحت نام « مبارزه مقابل تروریسم بین المللی » و ایجاد حاکمیت قانون در جوامع عقب مانده به تطبیق گرفته است.

با تحقق چنین یک سیاست جهانی سازی اقتصاد و تحمیل سیاست سود جویانه فراقاره ای، آشکارا حیات اجتماعی شهروندان جوامع جهان صنعتی مطمئن تر، مرفه تر و خوشبخت تر میگردد، و برعکس زندگی و حیات اجتماعی مردمان کشور های تهی دست را به جنگ و خشونت و انشقاق ملی - سوق میدهد و صلح و ثبات را در این جوامع به یأس و درد تبدیل می نماید.

مردم ما در فرآیند چندین دهه اخیر، قربانی سیاست های تحمیلی و سود جویانه جهان سرمایه و رقابت های سیاسی بین المللی جهان و منطقه قرار گرفته و ظرفیت های مادی و معنوی خویش را از دست داده است. و با درک وضع سیاسی موجود و تحمل جنگ های خانمانسوز و قبول درد و تألم میخوانند آینده درخشان خود را بسازند. " حزب دموکرات خراسان " با آموزش شفاف از علل و عوامل عینی جنگ و خشونت، خود را متعهد به اصولی انسانی میداند که در آن آزادی و سعادت و آسایش و رفاه شهروند جامعه مقام شایسته و ضمانت حقوقی داشته باشد.

ما زمانی میتوانیم همبستگی، صلح و آزادی را تأمین نماییم که یک نظام حقوقی قوی را در کشور ایجاد کنیم. عدم اعتماد میان ملیت ها اقوام و لایه های مختلف اجتماعی را کم نماییم و از وقوع تنشج جلوگیری نماییم. در آن صورت شهروندان کشور ما شخصیت حقوقی خویش را در جامعه دموکراتیک به نمایش می گذارند. آن جاست که انسان در حضور یک جامعه فرهنگی چند بُعدی قرار می گیرد. و با احساس همبستگی ملی منحصیث عضو خدمت کار اجتماع، بر اوضاع سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشور تأثیر مثبت داشته، سهم شایسته خویش را رضاکارانه ایفاء مینماید.

(ح . د . خ) مردم را در جهش بسوی زندگی آرام و مطمئن دعوت می کند. این مسئولیت و رسالت آرمانیست که مکمل خوشبختی آینده کشور ما، منطقه و جهان است.

تحکیم صلح و گسترش آزادی پیوسته در راس مبارزات جنبش دموکراسی جهان قرار داشته و دارد و پایبندی به این ارزشها، اولویت های عملی مبارزه سیاسی (ح . د . خ) را در افغانستان و منطقه تشکیل میدهد.

(ح . د . خ) ، معتقد و پایبند به آزادی ، تعقل و تفکر است . گرد همآیی مجموعه ای از انسان هایست که دارای اندیشه ها عقاید و نظریات متفاوت می باشند که باهم بر اساس منافع مشترک شهروندی و ملی گرد آمده اند .

تعهد و توافق آنها متکی به اخلاقی ست که در ارزشهای اساسی و هدف سیاسی مشترک انسانی و اصول مرامی ایشان نهفته است .

خوشبختی و سعادت انسان ها ، ماهیت مرام سیاسی ما را تکمیل می کند . و تحقق این راهبردی را زمانی میسر میدانیم که در طرح و تدوین اهداف و خواسته های سیاسی ما جای صلح و امنیت ملی ، آزادی و همبستگی ملی بصورت برجسته بازتاب یابد .

با توجه به این آرمان است که قدرت عقلانی و توانمندی کاری (ح . د . خ) در جهت شناخت ارزشهای نظم نوین حیات اجتماعی ، و مبارزه در امر نهادینه سازی آن ، تجلی می یابد .

شناخت دقیق و عینی از وقایع تاریخ سیاسی و اجتماعی سرزمین نیاکان ، دستآورد های علمی ، فرهنگی و ادبی ، پژوهش و باز شناسی علمی از ساختار اتنیکی اقوام و قبایل و وابستگی و پیوند آن با شاخص های ناهمگون اقتصادی و اجتماعی در افغانستان بخشی دیگری از اصول مرامی ما را تشکیل میدهد .

در قلمرو جغرافیای سیاسی و تاریخی سرزمین نیاکان ما بگونه مشخص در آریانای کهن (هزار سال قبل از میلاد تا قرن پنجم میلادی) ، خراسان دیروز (قرن پنجم تا قرن نهم میلادی) و بر بخشی از آن به اصطلاح افغانستان امروز - افراد ، دودمانها و دولتهای گونا گونی از جمله :

شاهنشاهی پیشدادیان بلخ باستان (اجداد تاجیکان ، پارسها و گُرد ها) در حدود 4000 قبل از میلاد تا حدود 1000 سال قبل از میلاد (مدت حکمروایی 2556 سال و اندی) ،

شاهنشاهی کیانیان بلخ باستان (اجداد تاجیکان و پارسها و گُرد ها) در حدود یک هزار سال تا هفتصد سال پیش از میلاد (مدت حکمروایی حدود 300 سال و اندی) ،

شاهنشاهی مادها (اجداد تاجیکان و پارسها و گُرد ها)

از 678 سال پیش از میلاد تا 550 سال پیش از میلاد (مدت حکمروایی 128 سال) ،

شاهنشاهی هخامنشیها (اجداد تاجیکان ، پارسها و گُرد ها)

559 سال پیش از میلاد تا 336 سال پیش از میلاد (مدت حکمروایی 223 سال) ،

شاهنشاهی سلوکی (یونانی)

از 312 سال پیش از میلاد تا 256 سال پیش از میلاد (مدت حکمروایی 56 سال) ،

پادشاهی یونان و باختری (یونانیان و تاجیکان و پارسها)

از 256 سال پیش از میلاد تا 125 سال پیش از میلاد، بخش شرقی آریانا (مدت حکمروایی 131 سال) ،

شاهنشاهی اشکانیان یا پارتها (اجداد تاجیکان و پارسها)

از 247 پیش از میلاد تا 224 میلادی، بخش غربی آریانا (مدت حکمروایی 471 سال) ،

شاهنشاهی کوشانی ها (اجداد تاجیکان و پارسها)

از 30 تا 375 میلادی ، بخش شرقی آریانا (مدت حکمروایی 345 سال) ،

شاهنشاهی ساسانیها - (اجداد تاجیکان و پارسها)

از 224 تا 651 میلادی (مدت حکمروایی 427 سال) ،

شاهنشاهی امویان (عرب = تازی) ،

از 661 تا 750 میلادی (مدت حکمروایی 89 سال) ،

شاهنشاهی عباسیان (عرب = تازی) از 750 تا 868 میلادی (مدت حکمروایی 118 سال) ،

پادشاهی طاهریان (اجداد تاجیکان و پارسها)

از 821 تا 873 میلادی ، بخش مرکزی آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 52 سال) ،

شاهنشاهی صفاریان (اجداد تاجیکان و پارسها)

از 861 تا 1002 میلادی ، بخش جنوب شرقی آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 141 سال) ،

شاهنشاهی سامانیان (اجداد تاجیکان وپارسیها)
از 819 تا 1005 میلادی، بخش شمال وشرق آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 186 سال)،

شاهنشاهی غزنویان (ترک تبار)
از 1005 تا 1186 میلادی، (مدت حکمروایی 181 سال)،

شاهنشاهی غوریان (اجداد تاجیکان وپارسیها)
از 1148 - 1215 میلادی، بخش شرق آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 67 سال)،

پادشاهی سلجوقیان (ترک تبار) ،
از 1040 تا 1194 میلادی ، بخش غربی آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 154 سال) ،

خوارزم شاهیان (ترک تبار) ،
از 1077 تا 1231 میلادی ، بخش شمال آریانا - خراسان (مدت حکمروایی 154 سال)

ایلخانیان (مغول / ترک تبار) ،
از 1256 تا 1335 میلادی ، (مدت حکمروایی 79 سال) ،

تیموریان (ترک تبار) ،
از 1370 تا 1506 میلادی (مدت حکمروایی 136 سال) ،

صفویان (گُردهای آریایی / ترکان) ،
از 1501 تا 1722 میلادی ، بخش غربی آریانا - خراسان ، مدت حکمروایی 221 سال)

افشاریان (ترک تبار) ،
از 1736 تا 1796 میلادی ، بخش غرب خراسان و آریانا (مدت حکمروایی 60 سال) ،

افغان ها (پشتون ها) ،

از 1747 تا 2018 میلادی ، بخش شرقی خراسان (مدت حکمروایی 271 سال) ، بر سرنوشت ملل و مردمان ما حاکم بوده اند .

با درآمیختگی همچو روند سیاسی و تاریخی متغیر قرون - اقوام و ملیت ها ، گروه های ملی مذهبی گوناگون اعم از تاجیکان ، ازبکها ، ترکمانها ، بلوچ ، هزاره ها و پشه یی ، عرب ، پشتون ، هندو ، و سایر لایه های خرد و کوچک اجتماعی، با داشت فرهنگ و زبان ملی مشترک فارسی در جغرافیای سیاسی مشترک ، شکل گرفتند و با تعهد اخلاقی پهلوی همدیگر زندگی و کار می کنند . و هر کدام پیوسته از آزادی و صلح و تمامیت ارضی آب و خاک این سرزمین دفاع نموده و می نمایند.

با توجه به تاریخ این سرزمین بر مبنای منافع کلان ملی ، اگر بر اوضاع سیاسی دیروز و امروز نگاه افکنیم ، به این نتیجه حتمی می رسیم که ساکنان افغانستان امروزی ، از هر ملیت ، قوم و قبیله یی که برخاسته اند ، شهروندان اصلی این کشور می باشند .

عظمت فرهنگی ، و ظرفیت تمدن باستانی این سرزمین که نقش دوران سازش در زمره هفت کانون تمدن ساز جهان مقام شامخی را تحت نام « کانون پنجم فلات آریان و دوطرفه هندوکش » (تاجیکستان ، افغانستان و ایران) احراز میکند ، به همه ساکنان فعلی آن متعلق و وابسته میباشد .

بکارگیری همین پیوستگی و ارزشهای مشترک و عمیق تاریخی و فرهنگی و منافع مشترک ملی میان مردم ماست که زیر ساخت همبستگی ملی و دولت و ملت یک پارچه را تشکیل میدهد . و با این انگیزه درونی ، شور و احساس همبستگی عمومی ، کنار هم بودن ، با هم بودن و برای هم بودن را در فکر و اندیشه و وجدان و ضمیر فرد فرد شهروندان جامعه ما بوجود می آورد .

اما بی تردید سرزمین ما بر اساس موقعیت جغرافیای سیاسی اش پیوسته مورد تهاجم ، مرگ و ویرانی مهاجمین ستمگستر خارجی و ارتجاع وابسته داخلی قرار گرفته است . بر اثر تحمیل جبری جنگ و خشونت و سیاست زمین سوخته ، شیرازه مادی از هم گسیخته و ارزشهای فرهنگی و تاریخی ما پیوسته کم رنگ بوده است .

قابل یادآوری میدانیم که به دلیل فقدان نظام مشروع مردمسالار ، پدیده های شوم بیکاری ، بیسوادی و پسماندگی اقتصادی از سوی حاکمان خودکامه بر مردم ما تحمیل گردیده و در فرآیند تاریخ این پدیده های بدشگون سبب و دلیل بقای رژیم های استبدادی خاندانی و تباری گردیده و زمینه های آگاهی سیاسی و ترازمند را ، برای همه اقوام و ملیت ها از بین برده است .

همین نابرابری و تفاوت های فکری و عقلی میان فرهنگ قبیله ای و کوچی نشینی با فرهنگ شهرنشینی می باشد که مردم ما را به خشونت و همسئیزی کشانیده و بوسیله شیادان مزدور ساخت حوزه های پرورشی نهاد های ارتجاعی منطقه و همگام و هم نظر با حلقات حاکم ، زمینه انشقاق و تفرقه قومی و منطوقی را تا سرحد جنگ ، قتل و کشتار جمعی و مظالم اجتماعی رسانیده اند.

سیاست گذاران سرمایه جهانی با فهم و تجربه تاریخی استعمار کهنه ، این درز اجتماعی و این نقیصه فکری سطح پائین شعور اجتماعی ، و تفاوت های فرهنگ قبیله ای و کوچی نشینی با فرهنگ شهرنشینی و ساختار مغلق انتیکی غیر متجانس جامعه ما را خوب شناخته و می شناسند .

با اتکاء بدین اصل بوده که در جریان چند سدهٔ پسین سود جویان جهان بین المللی سرمایه از میان روشنفکران برخاسته از لایه های قبیله و کوچی نشین سربازگیری نمودند . پدیدهٔ شوونیزم قبیله یی را منحیث حربه تحکیم قدرت استعماری در کشور کثیرالملله ما در اشکال حاکمیت دولتی نوع - شاهی ، جمهوری ، دموکراتیک ، اسلامی امیرالمومنینی و دموکراسی قلبی ایجاد و حمایت نمودند .

با این ترتیب یورش گروه سربازان جنایت و وحشت طالبان در تبنانی با شبکه القاعده داعش نیرو های عقب گرای پاکستان ، نمونه دیگری بود از راهکار های سنجیده شده قدرت های استعماری منطقه و جهان به مرام استقرار دوبارهٔ حاکمیت ستمگستر نظام وابستهٔ قبیله سالار ، ایجاد اردو گاهای تروریستی ، و تولید مواد مخدر ؛ و خفه ساختن صدای آزادی خواهی و استقلال طلبی نیروهای واقعی مقاومت ملی و تکامل پسند . جهت دسترسی به منابع اقتصادی منطقه و در اسارت نگهداشتن شعور اجتماعی مردم .

" حزب دموکرات خراسان " بنا بر تفرز از جنگ و مخاصمت و ناهنجاری های اوضاع کشور و درک شرایط سیاسی و تاریخی افغانستان ، توافقات بن را با حسن نیت به فال نیک گرفته و آنرا گام نخست و خیزش همگانی در ایجاد همبستگی ملی ، تأمین مؤلفه های حاکمیت قانون ، تأمین صلح و ثبات بر مبنای نظام منتخب ملی و دموکراتیک و تأمین حق مشارکت بی قید و شرط همهٔ مردم در ساختار حاکمیت و قدرت سیاسی می پندارد .

مگر با دید صاف از اوضاع سیاسی کشور و سنجش بی غش از دست آورد های بنیادی دولت اسلامی افغانستان از سالهای 2002 تا کنون با درد و تأسف به این نتیجه می رسیم که مجامع بین المللی و در رأس ایالات متحده آمریکا با اینهمه کمک های چندین میلیارد دلاری در مبارزه علیه تروریسم ، باز هم در انتخاب تیم رهبری دولت از جنس نمایندگان قبیله یی آزموده شده مرکز گرا ، خطای تاریخی کرده اند . و در حاشیه راندن نیرو های مترقی و تکامل پسند و نماینده های اقوام و ملیت های محکوم و صلح طلب ، و ارج نگذاشتن به اراده و آراء زیاده از 70 درصد شهروندان جامعه ، به بی راهه رفته اند . فضای ناامنی و بی اعتمادی میان شهروندان جامعه و فزونی دامنهٔ تشنج و خشونت مضاعف و بی باوری را خود در افغانستان وسعت داده اند .

سرانجام در فرآیند هفده سال ، حاکمیت فعلی که مشغله اساسی آن ایجاد تفرقه و دشمنی میان اقوام بوده ، با تفویض صلاحیت ها به افرادی که منافع قومی و تباری خویش را فوق منافع همگانی میدانند زمینه ساز احیای نیروهای طالبان دیوبندی منحصیث اپوزیسیون مسلح گردیدند که درکشور ما بر پایه تاراج زمینه های حیات نسل های دگر اندیش عمل مینمایند ، خون و آتش می آفرینند ، می سوزانند و بقتل می رسانند.

نتیجه نامبارک آن بجز انشقاق ملی ، عدم مصونیت فردی و اجتماعی ، بیکاری و دربدری ، قحطی و قیمتی و فساد اداری چیز دیگری نبوده است . ضمن این مأمول 95 درصد تولید هیروئین جهان در سال 2006 ، 2011 ، 2014 ... و ادامه تولید و ترافیک این پودر کشنده در افغانستان ، نمونه ای از بی کفایتی حاکمیت کنونی را به نمایش می گذارد و در سطح بین المللی نیز یک دست آورد شرم آور در ذات خود بوده و ملت ما را بی آبرو نموده است .

با نگرش اوضاع ملی و جهانی و درک واقعیت های تلخ تاریخ خراسان یا به اصطلاح افغانستان معاصر ، اینک هواداران تشکل وسیع سیاسی ، موجودیت سیاسی خود را همزمان با سایر احزاب دارای پسوند و پیشوند ملی و دموکراتیک ولی زیر نام تاریخی و اصول مرآمی صلح آمیز " حزب دموکرات خراسان " اعلان میکند و در جبهه احزاب و سازمان های سیاسی و شخصیت های اجتماعی و فرهنگی مستقل ، در خط اپوزیسیون سیاسی واقعی نقش شایسته خود را ایفاء نموده و در این راستا اهداف خود را به صورت ذیل اعلام میدارد .

- 1- تغییر نظام تک محور قومی به نظام سیاسی پارلمانی ، استقرار حاکمیت مردمسالار مبتنی بر ارزشهای آزادی ، صلح ، همبستگی و عدالت اجتماعی ، با بهره گیری عمیق از فرهنگ باستانی سرزمین ما .
- 2 - ایجاد ملت همبسته شهروندی بدور از مناسبات ائتیمی و خونی .
- 3 - تأمین مناسبات اقتصادی ، فرهنگی و اجتماعی مملو از حُسن نیت میان همسایگان کشور و جهان .

نیت حزب ما:

- ما با دید انسانگرایی بسوی خوشبختی و کمال حرکت می کنیم ، آرزو مندیم که با ایجاد نظام منتخب پارلمانی مردم سالار ، آفتاب مهر و محبت ، دوستی و راستی ، همزیستی و همگرایی ملی بر آسمان امید مردم ما به تابش مستمر در آید .

- ما با نیت پاک در ساخت جامعه مدنی برای مردم و کشور خویش قدم میگذاریم و بدون ترس از اشتباه پیروز میشویم .

ما به کرامت ، اصالت و نجابت انسان حرمت قایل هستیم . ازین بابت حفظ و حمایت حقوقی حرمت انسانی را وجبیه اخلاقی و ایمانی خویش می دانیم . و از بارگاه ذات حق تمنا داریم تا احساس همجوشی و همگرایی و همزیستی مسالمت آمیز را در دل های مردم ما خلق نماید .

ما همسنگی حقوقی مرد وزن و ارزش و مقام ملکوتی مادر را شایسته گرامی می داریم .

- ما حق می‌خواهیم ، حق مساوی برای همه می‌خواهیم .
ما صلح و آشتی سراسری و سلامتی همگانی می‌خواهیم
ما پیروان راه آدمیت و انسانیت هستیم
ما مدافعان دست آورد های تاریخی و فرهنگی سرزمین خویش هستیم .
ما تشنه گان حقیقی آموزش و پرورش، تحصیل و تحقیق هستیم .
ما نیروی ایجادگر کار و تأمینات اجتماعی می باشیم .
- ما استقرار حاکمیت منتخب ، مشروع و مردمسالار را در نابودی دایمی :
- 1- مناسبات فرتوت زمینداری ، اربابی قبیله سالاری ،
  - 2- تولید و ترافیک مواد مخدر ، خاشخاش سالاری
  - 3- انشقاق ملی ، تروریزم و جنگ ... میدانیم .

مواضع ملی حزب دموکرات خراسان

حزب دموکرات خراسان از تمامی نیروهای دگراندیش و سازنده جامعه نوین بشمول دانش آموختگان ، دانشجویان ، استادان دانشگاه ها و دانشکده ها و معلمین شاگردان و کارمندان مراکز آموزش و پرورش ، کارگران ، دهقانان ، پیشه وران ، مامورین و کارآگاهان ملکی و دولتی و بیکاران ، روحانیون و امامان مساجد و خطیبان ، زنان و مردانی روشنفکری بوجود خواهد آمد که سلاح معنوی آنان را حکمت ، فرهنگ و ادب باستانی و تاریخی ، پذیرش آموزه های معرفت بشری و استفاده از تجارب سود مند کشور های صنعتی ، باختر زمین و کشور های رو به تکامل آسیا تشکیل میدهد و جهت ایجاد حاکمیت قانون و مردمسالار ، تأمین حقوق شهروندی مبارزه پیگیر سیاسی مینماید .

جامعه مدنی از طریق دموکراسی حقیقت پیدا می کند و دموکراسی بوسیله جامعه مدنی استمرار می یابد . در جامعه دموکراتیک ، منافع کل حیثیت منافع فرد و منافع فرد حیثیت منافع کل را تمثیل می نماید. پیروزی و نیرومندی قدرت سیاسی نشانه و نمودی از بازتاب اقتصاد جامعه است . این قدرت به هیچ رو حق ندارد که مصونیت ملی و آزادی فردی را ضایع نماید

ارزش رویکرد های **حزب دموکرات خراسان** در این حقیقت نهفته است که این حزب دارای برنامه اقتصادی و اجتماعی جدید بخاطر ایجاد زندگی پرسعادت و ماندگار میباشد .

ح . د . خ . معتقد است که حاکمیت ملی به مردم تعلق دارد . این حق حاکمیت بوسیله انتخابات آزاد و شفاف ، سری ، مستقیم ، عمومی و عادلانه ، از سطح روستا ها تا عالیترین ارگانهای رهبری دولت ،

و تأسیس شورای ملی ، تعمیل میشود ، وبوسیله آزادی عقیده ، آزادی مطبوعات و رسانه های همگانی تقویت می گردد.

حزب دموکرات خراسان آگاه است که تحقق آزادی و دموکراسی فقط در جوامع صنعتی تکامل یافته قابل تصور است . زیرا در چنین جوامع پیشرفته یک کمیت قابل ملاحظه انسانها با درک و فهم علمی و روشن از ارزشهای جامعه مدنی ، به پذیرش رسالت در برابر میهن و شهروندان کشور خود توفیق مییابد .

بنابراین حزب ما با باورمندی کامل به آینده تابناک و حیات درخشان مردم ما ، رسالت خود میداند تا در جهت تقویت و تکامل شعور اجتماعی و تبلیغ و آشنا ساختن مردم به حقوق شهروندی ، نقش فعال ، عملی و دلسوزانه خود را ایفاء نماید.

راهبرد درامور داخلی

حزب دموکرات خراسان برای تأمین عدالت اجتماعی و تعادل حقوق شهروندی مبارزه میکند و بدین باور است که عدالت اجتماعی اصل ایدئولوژیک نیست بلکه یکی از ارزشهای نمادین دموکراسی میباشد. که آن با تحقق ارزشهای آزادی و صلح و همبستگی با مشارکت مردم در روند حیات سیاسی و اقتصادی و فرهنگی جامعه ، خویش را نهادینه می سازد .

حزب ما از قانون اساسی افغانستان حمایت میکند ؛ و در تغییر و اصلاح قواعد و مفردات این سند قانونی بِنفع اعمار جامعه نوین و دموکراسی مبارزه مسالمت آمیز مینماید .

حفظ همبستگی و وحدت ملی و جغرافیای سیاسی افغانستان کنونی ، خواستهای برحق مبارزه سیاسی ما را تشکیل میدهد. زندگی مصون انسان و آگاهی از کرامت مردم نزد **حزب دموکرات خراسان** از اهمیت ویژه برخوردار است . مسلماً که زندگی ، دانش ، و کرامت هر شهروند نزد دولت شایان تمجید است . و هر شهروند حق تشبث بازرسی حیات را دارد. دولت مکلفیت دارد تا آزادی عقیده و وجدان را تضمین نماید.

بوسیله وحدت افکار حقوقی ، دموکراتیک و اجتماعی ، دولت میتواند به یک دولت فرهنگی مبدل شود. ظرفیت و نیرومندی یک جامعه در آن است که در خدمت قوه آفرینش عقل و شعور انسانی قرار داشته باشد.

قوانین مطروحه قسمی تدوین گردد که در بستره آزادی های فردی ، هر شهروند جامعه بتواند احساس مسئولیت پذیری خویش را در سهم گیری رشد و توسعه اقتصاد کشور بنمایش گذارد .

حاکمیت سیاسی به حیث قدرت منتخب مردمی و دموکراتیک جامعه مکلفیت دارد تا برای شهروندان خود ضمانت حیاتی را تأمین نماید. و به هر کس شانس انتخاب و احساس مسئولیت را ممکن سازد و تکامل و ترقی جامعه آزاد را خواستار شود.

ح. د. خ. ، دموکراسی را در این میدان که قدرت دولت متعلق به مردم است. و از این اندیشه استقبال میکند که حاکمیت سیاسی، با فهم اینکه در همه کارکرد های خود همیشه نیاز به اعتماد پارلمان دارد ازین رو هر زمان به پارلمان پاسخگومی باشد.

به گونه ای جوامع دموکراتیک، بایست در کشور ما نیز، حق اقلیت همسنگ حق اکثریت ضمانت قانونی شود. حاکمیت و اپوزیسیون صلحخواه، هر دو دارای اهداف متفاوت و مراتب حقوق مساوی قانونی و هر دو مسئول و جوابده نزد قانون و دولت می باشند.

یک دموکراسی مدرن بدون حضور و نفوذ احزاب سیاسی رقیب کارایی ندارد. در مبارزات انتخاباتی آزاد و فرایند اخذ رای مردم باید شانس اشتراک در رأی گیری و رأی دهی برای تمام احزاب داده شود. در چنین یک نظام متعادل حقوقی، نمایندگانی که برای مدت معین از طرف مردم انتخاب می شوند، افزون بر ادای رسالت ملی، راهبردی سیاسی و وظایف نظارتی را از جانب احزاب به عهده می گیرند

قوه مقننه، قوه قضائیه، قوه اجرائیه عملاً و قانوناً باید از همدیگر جدا و در تمام اجرای وظایف هر سه قوه مسئولیت داشته باشند.

تقسیم قوه های سه گانه در ولایات، شهرها، شهرستانها و نواحی عبارت از تقسیم قدرت می باشد. در صورت عدم رعایت و سر پیچی دولت از این اصل دموکراسی، بدون شک جامعه و اوضاع سیاسی بسوی: جنگ و ناآمنی، تصاحب و تعرض و خود کامگی، گرایش پیدا میکند.

آزادی شهروندان را نیرومند می سازد و اعتماد و سهم گیری و مسئولیت پذیری آنها را بسوی بنگاه دموکراسی و حاکمیت مردمی باز مینماید.

ح. د. خ. عقیده دارد که قاعده و اصل آزادی ارگان های علاقه داری (ناحیوی) و حکومتی (شهرستانها) و سهم شهروندان بومی منطقه در خودگردانی قدرت و اداره محلی، در ساختار حیات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، به تقویت اعتماد اطمینان همکاری و همزیستی ملی مساعدت میکند.

مطبوعات ، رادیو ، تلویزیون ، فلم و دیگر وسایل اطلاعات جمعی غیر وابسته ، مسئولیت تحقق وظایف اجتماعی را بعهده دارند . آنها باید در حمایت از ارزشهای آزادی تفکر ، معلومات موثقی را جهت بیان حقایق جمع آوری نمایند. وبا پذیرش رسالت میهنی و وجدانی آنها در اختیار مردم قرار دهند .

رادیو و تلویزیون مکلفیت دارند که حقوق اجتماعی عمومی را در نظر داشته باشند . در خدمت افراد جامعه و به نفع انسان و خوشبختی وی عمل نمایند.

ح . د . خ . از هیچ نوع اندیشه خاص پیروی نمی کند . در مبارزات سیاسی خود از اندیشه ها و داشته های فرهنگی و تاریخی ناب باستانی کشور مان و از تجارب پرارزش نهاد های سیاسی و احزاب مترقی و دموکراتیک آسیا ، اروپا ، امریکا و جهان پیشرفته به نفع انسان و منافع ملی کشور ما هدفمندانه سود سیاسی و مرامی میبرد. در طرح و تحقق اهداف سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی خود از دست آورد های علوم معاصر و تجارب سازنده دموکراسی غرب صنعتی و ممالک روبه انکشاف بِنفع صلح و نفی جنگ تجاوزکارانه در افغانستان منطقه و جهان استفاده علمی و عاقلانه مینماید.

حزب دموکرات خراسان حق متعادل ملکیت بر زمین و حق متعادل مشارکت بر حاکمیت سیاسی را حق طبیعی انسان جامعه ما و یکی از اساسی ترین رکن عدالت اجتماعی می شناسد .

ساختار نظام اجتماعی و سیاسی افغانستان بر بنیاد اصول و قوانین جامعه مدنی نظام پارلمانی ، و آزادی احزاب سیاسی ، آزادی صلح آمیز اجتماعات تظاهرات و اعتصابات طرح مطالبات و اعتراضات حق خواهانه ، آزادی بی قید و شرط مطبوعات و رسانه های فرا گروهی و وو ، میتواند و باید استقرار و تحکیم یابد . ح . د . خ . همسنگی و برابری حقوقی زن و مرد را در همه عرصه های حیات اجتماعی سیاسی اقتصادی بویژه در برابر قانون و لغو هرگونه تبعیض جنسی ، از وظایف اساسی و اخلاقی خود می پندارد.

ح . د . خ . از ساختار اتنیکی میهن ما که در حال حاضر بیشتر از بیست اقلیت های ملی مذهبی ، گروه های قومی زندگی کار و مبارزه میکنند آگاهی دارد. با آموزش عینی از این ساختار اتنیکی نا همگون ، طرحهای سیاسی صلح آمیزی را بمقصد تشکیل " ملت واحد و یک پارچه " در خانه خورشید جهت احیاء و تثبیت " هویت ملی " همگانی و سراسری و ایجاد صلح پایدار در سرزمین ما ، از مجاری نهادهای قانونی پیشنهاد میکند و این مطالبه را یکی از وظایف ارزشمند و مهم سیاسی و راهبردی مبارزه ملی و اجتماعی خود می پذیرد.

ح . د . خ . بخاطر اصلاح اساسی ، تمامی ساختار تشکیلات سیاسی ، ملکی و اداری نظام دولتی افغانستان و میراثهای آزادی کثش دوران « نظام های خودگردان ضد ملی » و لغو تمام امتیازات غیر قانونی و ناروای محلی ، قومی ، لسانی ، مذهبی و نا برابریهای حقوقی و فرمان های خصومت آفرین امیران و شاهان وابسته به استعمار کهنه و نو ، با فهم و درک ویژگیهای نفوس ، فرهنگ ، زبان ، شرایط

اقلیمی و جغرافیایی و ده ها معیار های عینی تاریخی کشور ، مبارزه مسالمت آمیز استوار و خلل ناپذیر مینماید .

سرشماری دقیق نفوس افغانستان

آمارشماری از نفوس و تعیین دقیق آمارجمعیت یک کشور اساسی ترین اصلی است که یک دولت بدون اجرای چنین راهکاری نمی تواند برنامه های سراسری اقتصادی و اجتماعی ، سیاسی و فرهنگی خویش را درک و وفق دهد

حزب دموکرات خراسان باورمند است که در نبود راهکار سرشماری نفوس و تعیین آمار دقیق جمعیت ، هیچگاه دولت موفق به تدویر انتخابات درست ، شفاف و مشروع ، طرح عادلانه برنامه ریزی ها و توزیع امکانات و منابع مادی و امنیتی به شهروندان ، در سطح کل کشور نخواهد شد.

بنابراین حزب ما به این اصل اعتقاد دارد که سرشماری دقیق نفوس و توزیع شناسنامه شهروندی بدوراز مناسبات انتیکی و خونی با گزینش هویت پذیرفته همگانی ، و با اساسات نوین علمی بایومتریک و همکاری بی غرضانه و شفاف، تمام نهاد های سیاسی و دولتی ، تحت نظروبه همدستی سازمان ملل متحد و دیدبانی نمایندگان باصلاحیت مجلس نمایندگان منتخب و مشروع ، نماینده های احزاب سیاسی و سایر نهادهای دموکراتیک کشور ، آغاز و انجام پذیرد.

تمامی افراد مردینه کشور پس از اخذ شناسنامه شهروندی پذیرفته همگانی که مبین تثبیت هویت ملی ایشان می باشد ، بدون تبعیض و امتیازقومی و منطقه یی قانوناً مکلف به اجرای خدمت زیر بیرق ملی میباشند.

تعهد نظام مشارکت و رقابت

مردم دگراندیش و نهاد های مترقی و تکامل پسند جهان امروز با گزینش و پذیرش اندیشه دموکراسی و ویژگی ماهوی و بنیادی آن خیلی سروکار دارند . زیرا در روند ساختاری حاکمیت سیاسی جوامع این نظام مردمسالار نسبت به دیگرساختار های نظام سیاسی - هیچ مانع ذهنی یی برای عدم پذیرش خود درمیان مردم ایجاد نکرده است . این خصیصه ها و ده ها معیار های دموکراتیک ، میزان حضور " نظام مشارکت و رقابت " ، محورانتخاب نظام صلح و آزادی را درسراسر گیتی تشکیل میدهد .

شایسته گفتن است که پس از جنگ دوم جهانی (1945م) و سرنگونی فاشیزم هتلری در اروپای غربی و دیگر ممالک ، شکل دموکراسی لیبرال و مردمسالاری جایگزین تمرکز های خونین نظامی و تمامیت خواه شد و درین دهه گذار و دیگرگونی کیفی اشکال شعور و آگاهی اجتماعی ؛ دیکتاتوریهای مطلق گرای : اسپانیا ، پورتگال ، یونان ، چلی ، ارجنتاین ، و اروگوئه راه دموکراسی لیبرال و حاکمیت مردمی را درپیش گرفتند .

حزب دموکرات خراسان با آموزش عینی از مؤلفه های سازندگی حاکمیت قانون در جوامع غرب صنعتی و جهان ، تحقق ارزشهای دموکراسی رایگی از راهبرد برخورد در تأمین ثبات و امنیت و رفاه حیات اجتماعی در اروپا میداند.

دموکراسی نظام مردم سالاریست که صرف مردم در عرصه سیاست نیروی دائمی اندوبس. دموکراسی یعنی جامعه خوب در حال عمل ؛ به بیان علمی ادعای برحق مردم به قدرت و حاکمیت راهیابی و دسترسی به ارزشهای بنیادینی برحق « راه مساوی » برای اعمال مشروع و مسئولانه آن میباشد. و رهبران سیاسی با پیشکش نمودن برنامه های سیاسی سازندگی خویش مبتنی بر تأمین عدالت اجتماعی ، حقوق و آزادی های شهروندی به مقصد کسب حیثیت و اعتبارنامه معنوی ، وارد میدان مبارزه صلح آمیز میشوند.

حزب دموکرات خراسان به این باور است که رهبری توده ها دارای ارزشهای ست که در آن عقل و تعادل حقوق شهروندی جاگرفته است. این ارزش ماهوی دموکراسی است که تساوی حقوق انسان و آزادی او را درامان خود حفاظت میکند و راه های سوء استفاده از قدرت را مسدود میسازد. و به ویژه فهم و شناخت ارزش « اختیار و آزادی » ، شناخت ارزشهای تفاهم ، خویشتن داری مصالحه و سازش انسانی ، راه حفظ ماهیت خود رنگی ملی ، خودبوی ملی خودآگاهی ملی رادردهن و روان فرد جامعه در امر دفاع از منافع ملی کشور تقویت می بخشد .

فهم تکامل نگر حزب ما از جامعه و خواست مردم کشور ما مبین این میل است که از تک روی سیاسی و گروهی ، از جنس نفرت و جنگ فاصله بگیریم و هسته سیاست دموکراتیک را با الهام گیری از ندای صلح و برادری و برابری حقوقی در فضای آزاد و دموکراتیک بدون هراس از راه صندوق رای یکی بدانیم . همین انتخابات شفاف ، دست نخورده ، حق رأی برای عامه در بطن دموکراسی جای دارد .

بقول آبراهام لینکلن رئیس جمهور آمریکا در سال 1861 میلادی که گفته بود : " بزرگترین وظیفه جمهوری آمریکا این نکته به جهان بوده که آنهایی که بتوانند انتخابات منصفانه برگزار کنند میتوانند شورش را هم بخوابانند ؛ که ورق های رأی جانشینی برحق و صلح آمیز برای گلوله است ؛ و وقتی ورق های رأی منصفانه و قانوناً اعلام تصمیم کرده اند . رجعت به گلوله جاذبه ای ندارد ."

نظام پارلمانی

ح . د . خ . شورای ملی منتخب نیرومند را قلب دموکراسی میداند و آنرا مرکز اصلی و ارسی فعالیت های دولت می شناسد . و از نظام پارلمانی و نظام چند حزبی در افغانستان که مکمل یکدیگر می باشند و زمینه های متعادل مشارکت مردم را در حاکمیت سیاسی نهادینه می سازند حمایت و پشتیبانی میکند.

در این نظام هیچگاه یک مشت اقلیت روشنفکر از یک تبار مشخص حکومت نخواهد کرد . صرف قانون حکومت می نماید و مردم در عرصه سیاست نیروی دائمی اند . حاکمیت ملی به مردم تعلق دارد . این

حق حاکمیت بوسیله انتخابات آزاد و شفاف ، سری ، مستقیم ، عمومی و عادلانه ، از سطح روستا ها تا عالیترین ارگانهای رهبری دولت ، و تأسیس شورای ملی بعمل می آید . و بوسیله آزادی اندیشه ، آزادی مطبوعات و رسانه های همگانی تقویت می گردد .

در نظام پارلمانی - مجلس نمایندگان عالی ترین ارگان تقنینی دولت است و نخست وزیر در انتخابات عمومی از طرف مردم به مدت چهار سال مستقیم انتخاب می شود .

رئیس جمهور کشور نیز از طرف شورای ملی (نمایندگان مجلس و سنا) ، سری و مستقیم به مدت پنج سال انتخاب می شود . مقام ریاست جمهوری تشریفاتی است و مطابق قانون دارای قدرت استرداد مهم نیز می باشد .

برتری پارلمان بمثابه هسته نظام حکومتی بر قوه اجرائیه در این است که نخست وزیر باید عضو پارلمان باشد و اکثر اعضای هیئت دولت خود را از میان وکلای مجلس انتخاب کند و کابینه اش از پارلمان رأی اعتماد کسب نماید .

پارلمان عالی ترین ارگان تقنینی حکومت است و هیئت وزیران در برابر آن پاسخگو هستند . با این اصل دولت نتیجه اعتماد مردم بوده و قدرت ملت بوسیله نمایندگان مردم اعمال می شود .

عنصر اساسی در نظام پارلمانی بر اصل تفکیک قوای سه گانه در تعادل متوازن قدرت متجلی میگردد .

نظام پارلمانی منتخب مردم هم قانون گذار است و هم نهاد های دولتی را برای امور اجرایی سازمان میدهد و بر چگونگی کارکرد آنها نظارت مینماید . و از برقراری یک سیستم نا متوازن حقوقی ایکه مجدداً بر فراز مردم بپا خاسته قرار گیرد و حق مشارکت مردم در قدرت و حاکمیت را محدود نماید و آنان را تبدیل به تماشاچیان ناتوان صحنه سیاست کند ، جلوگیری می کند .

ح . د . خ . از وجود تفاوت عمیق منابع و داشته های طبیعی و لایات و بکاربرد این منابع اقتصادی برای یک رشد متوازن حیات اجتماعی که جواب گوی انکشاف همه جانبه کشور و اولویت مصالح ملی میباشد آگاهی لازم دارد . با این ایقان و انتخابی بودن رؤسای و لایات ، شهرستانها و علاقه داریها ، و شوراهای نواحی ارگان های قدرت محلی و اداره دولتی در ساختار نظام پارلمانی را ، از اولویت های وظایف سیاسی « اصول مرامی » خود بشمار می آورد .

انتخابی بودن ارگان های قدرت در سراسر کشور برای شهروندان افغانستان فرصت مشارکت و نظارت را ایجاد میکند .

در چنین شرایط باز و آزاد شهروندان ما می توانند با نمایندگان منتخب خود در شورای هر بخش در اجتماعات شهروندی سخن گویند ، بر بودجه بخش نظارت داشته باشند و یا درباره طرح های ساختمانی ، ساخت خیابان ها جاده های محلی و پل ها ، تأمین برق آب و گاز ، سیاست حفظ محیط زیست و سربیزی ، طرح های اداره مدارس ، تیاتر ها ، موزه ها ، شفاخانه ها ، ورزشگاه ها ... ووو ، بحث

کنند. بیک سخن شهرها و نواحی، روستاها و قصبات، اجزای حیات مشترک سیاسی به صورت پویا و زنده به تکامل خود ادامه دهند تا آزادی و دموکراسی در کشور و جامعه تداوم یابد.

حزب ما بتأسی از اصول پایه نظام پارلمانی در حرکت دسته جمعی مبارزه بسوی دموکراسی و آزادی، از قوه قضائیه مستقل و غیر وابسته به حاکمیت سیاسی در افغانستان پشتیبانی می کند. و خواستار انتخابی بودن تمام ارکان قضایی و محاکماتی کشور می باشد.

و از اصلاح اساسی نظام قضایی و عدلی و قوانین دوران استبداد استعماری، بویژه از طرح تدوین و تصویب قانون جزایی نوین و انسانی، پشتیبانی بیدریغ می نماید.

و خواستار تغییرات مترقی در قوانین ولوایح و آئین نامه ها و نهاد های ملی و دموکراتیک در همه عرصه های حیات اجتماعی جامعه است:

- قوانین حوزه های فرهنگی، مدارس و دانشگاه ها
- قواعد و لوایح امور خارجه و دفاع، و حمایت از سکنه کشور
- موضوع حق شهروندی و شناسنامه شهروندی
- قانون احصائیه و نفوس شماری، قانون ثبت و ولادت و وفات و ازدواج
- اصول ارزی و تعیین مدت آرز و تشکیل بانک نشراسکناس و پول رایج به عنوان بانک سراسری کشور
- خطوط ترانسپورت زمینی، وحدت قلمرو گمرکی و تجاری، آزادی قانونی حمل و نقل کالای تجاری، حفاظت مرزی و گمرکی
- قانون ارتباطات تلفنی و تلگراف و رسانه های گروهی و جمعی
- حقوق مالکیت صنعتی و حق طبع و انتشار
- قانون حمایت - قانون اساسی، قانون مدنی، قانون جزایی و اجرای احکام قضایی و آئین دادرسی
- ایجاد دیوان قانون اساسی کشور و تعیین مکلفیت ها وظایف آن دیوان مبنی بر نظارت و رعایت قانون اساسی
- ایجاد دیوان محاسبات دولت بعنوان یک مرجع بیطرف مراقب و ناظر برای واریسی امور مالی دولت بر مدیریت بودجه و اقتصادی دولت
- قانون مربوط به معادن، بانکسازی حرکت پول و بیمه های خصوصی
- قانون انتقال زمین، منابع طبیعی و اسباب تولید صنعتی به مالکیت عمومی
- جلوگیری از سوء استفاده اختیارات اقتصادی
- قانون توزیع اراضی و برنامه های ساحوی و اداره آب و دارایی عامه ... و غیره.

راهبرد امور دفاعی و امنیت ملی

مساحت افغانستان (652090) کیلومتر مربع . در گوشه شمال شرق در فاصله هفتاد و چهار کیلومتر با جمهوری مردم چین هم سرحد می باشد و در شمال هم مرز تاجیکستان (1206 کیلو متر) ، ترکمنستان (744 کیلو متر) و ازبکستان (137 کیلو متر) ، در شرق با پاکستان (2430 کیلو متر) ، و در غرب با ایران دارای (936 کیلو متر) مرز مشترک است.

تأمین امنیت و نظم عمومی در افغانستان از اولویت های سیاسی ح . د . خ میباشد . این حزب در دفاع از میهن استاده است و آنرا از وظایف مهم و اساسی خود می انگارد. دفاع از سرحدات کشور دفاع از استقلال آزادی و ناموس ملی ، نظم و دست آورد های دموکراتیک است .

دفاع از سرحدات باید در حد اعتدال باشد باعث تشنج منطقه و فشار بین المللی نگردد. حمایت از حیات اجتماعی بخش عمده وظایف ما را تشکیل می دهد. حزب ما در دفاع از حقوق و آزادیهای بشر ضد هر نوع سلاح کشتار جمعی در جهان می باشد . و امیدوار است که در روند نسبتاً دور حیات ، افغانستان هیچگاه اجازه مستقیم و غیر مستقیم تولید سلاح کشتار جمعی را نداشته باشد و به مرکز سبز صلح و ثبات منطقه تبدیل گردد . .

حزب دموکرات خراسان در قدم آغازین خواستار تعادل قوا در منطقه بوده و در آینده های دور ضد تولید بیش از حد سلاح و مهمات میباشد. نیروهای مسلح باید در تحت رهبری پارلمان و حاکمیت سیاسی منتخب باشد. میان نیرو های مسلح و قوه مقننه و قوه اجرایی فضای اعتماد و همکاری صادقانه و شفاف وجود داشته باشد.

نیروهای مسلح از خود کفایی قدرت محاربه و استقلالیت عمل و اراده برخوردار بوده و صرف در امر دفاع از کشور و منافع ملی آن بخدمت گرفته شود و مدافع صلح و ثبات باشد .

ح . د . خ . با پیروی از تأمین اندیشه صلح و امنیت در افغانستان در راه بسیج و تقویت صفوف اردوی ملی نقش فعال و ومیهن پرستانه ایفاء می کند . و باورمند است که ، قوای مسلح نیرومند مردمی و غیر وابسته ، ضامن سلامت و یک پارچگی کشور بوده در چوکات نظام پارلمانی پاسدار آزادی ، عدالت ، استقلال و امنیت ملی ، تمامیت ارضی ، همبستگی ملی ، ارزشهای فرهنگی و ادامه دهنده سنن پرافتخار مبارزات میهن دوستانه ضد استعماری و ضد استبدادی مردم ما می باشد.

حزب ما خواستار چنان اصولی است که نماینده پارلمان در قوای مسلح کشور نقش نظارتی قانونی مهمی به عهده داشته باشد .

و بر رعایت حقوق قانونی سربازان و تحقق قانون مندرج در قانون اساسی نظارت می نماید. این نماینده می تواند از تمام مراجع نظامی خواستار رؤیت اسناد شود و بدون اطلاع قبلی از کلیه جزواتم های قوای مسلح کنترل و بازدید نماید.

منشأ وظایف و مأموریت های قوای نظامی افغانستان ، مأموریت و اهداف مندرج در قانون اساسی و سیاست امنیت ملی و دفاعی کشور می باشد . قوای نظامی فقط فیصله های دفاعی پارلمان و سیاست دولت واقعی منتخب مردمی و همه شمول را تأمین و تحقق می بخشد ، امنیت و دفاع ملی را تأمین می کند ، در حفظ ثبات در منطقه و جهان سهم شایسته ایفاء مینماید ، سهم صلح خواهانه خود را در دفاع از آزادی و دموکراسی و حفظ منافع ملی به وجه شایسته انجام میدهد .

سیاست اقتصادی در توسعه مردم سالار

هدف کلی سیاست اقتصادی جامعه آزاد مبتنی بر عدالت اجتماعی : تثبیت قیمت ها ، تضمین اشتغال بیشتر ، حفظ تعادل در تجارت خارجی و تضمین رشد مستمر و متناسب در اقتصاد است . وظیفه اصلی سیاست اقتصادی ایجاد فرصت های شغلی جدید و مطمئن از طریق سرمایه گذاری و نوآوری و مبارزه جهت کاهش بیکاری است .

علامات اساسی اقتصاد مدرن جامعه مدنی در اینست که پیوسته در یک روند متمرکز و هماهنگ پایه های خویش را نیرومند تر می سازد . و صاحبان وسایل تولید در این روند نه تنها تصامیم در مورد توسعه اقتصاد و معیار زندگی اتخاذ مینمایند بل ساختار اقتصاد و جامعه را نیز تغییر میدهند .

تجربه سیاست اقتصادی جهان صنعتی نشان میدهد ، هرکسی که اختیار رهبری سازمان بزرگ تولیدی و اقتصادی را بالای میلیون ها ارزش پولی و هزاران کارگر مزد بگیر داشته باشد برحق که او قدرت حاکم را بالای انسانها تحمیل می کند . واضحاً هر جاییکه قدرت و حاکمیت صاحبان وسایل تولید بزرگ انحصارگرنیرومند تر گردد ، در آنجا آزادی رقابت تحت سوال قرار می گیرد . برای جلوگیری این معضله اجتماعی اگر همه صاحبان وسایل تولید کوچک و بزرگ از قدرت و صلاحیت قانونی مساوی برخوردار نباشند نمیتوانند آزادی رقابت را حفظ و امکانات مساوی توسعه و رشد جامعه را تأمین و فراهم نمایند .

با درک این واقعیت که مصرف کننده گان جامعه ضعیف ترین موقعیت و جایی در اقتصاد مملکت دارند . به این مناسبت باید پیوسته از حق و حقوق مصرف کننده ها حمایت قانونی صورت گیرد .

افغانستان یکی از عقب نگهداشته ترین کشورهای جهان است که بر اثر حکمروایی شاهان غاصب و استبدادی ورژیم های نا مردمی ، پیوسته در بستر گرم جنگ و خشونت و محو سنگپایه های مادی اقتصاد ملی و حیات اجتماعی قرار داشته است .

روند تاریخی شاخصه های اقتصاد و نظام تولیدی سرزمین ما از ویژگی های طبیعی و اجتماعی خاصی برخوردار است . با وجود رشد مناسبات سرمایهداری هنوز مناسبات فیودالی و نیمه فیودالی در آن موجود می باشد . که مستوجب بروز شاخص های مالکیت کلکتیفی ، ارباب رعیتی و مالکیت قدرت مندان

وحاکمان ستمگستر، مالکیت سکتور خصوصی و مختلط و مالکیت دولتی و... در افغانستان گردیده است

ترکیب اجتماعی ایکه در دائره و فرآیند تولید این شاخصه های اقتصادی جامعه ما اشتغال دارند عبارت اند از:

طبقه ملاکین: که زیاده از هفتاد در صد زمین های آبی کشور را در دست دارند .

طبقه دهقان: که شامل دهقانهای مرفه حال، دهقانهای میانه حال، دهقانان خورده زمیندار و اجاره گیر، دهقانان کم زمین و بی زمین سهمیه کار یا اجیر زراعتی و بیکار .

طبقه بورژوازی: که صاحبان شرکت های بزرگ صنعتی و تجاری، مخابرات و ترانسپورت و بانکها در تجارت داخلی و خارجی کشور ... میباشند .

طبقه کارگر: کارگرانیکه در کارگاه های صنعتی و فابریکه ها و دیگر شقوق اشتغال دارند.

لایه متوسط شهری: این گروه شامل دانشجویان و متعلمین، استادان، مامورین پائین رتبه دولتی یعنی روشنفکران، دوکانداران ... اند.

اما مالکان و کار آفرینان این شاخصه های اقتصادی موجود به نسبت موقعیت اقلیمی و وجود جلگه ها و سلسله کوه های بلند و ده ها مؤلفه های مزاحم و نامناسب دیگر محیطی و اجتماعی و سیاسی کشور، به ایجاد سازمان بزرگ تولیدی و اقتصادی متمرکز در میهن ما توفیق نیافته اند.

با آگاهی ژرف و عینی از فرهنگ، تاریخ و ویژگی های اقتصادی موجود و ساختار ترکیب اجتماعی متغیر جامعه ما، میتوان راهکار های بازسازی پایه های ساختارمادی افغانستان را در تبعیت از قوانین بازار از جمله با: " ایجاد نظام تأمین اجتماعی بازار کار، کاهش هزینه های جانبی دستمزد و تحرک و تکامل اقتصادی"، با وسایل و امکانات مدرن دست داشته بسمت رشد و کمال و بازدهی، رهنمون شد.

بعقیده حزب ما نیروی سازنده بازسازی و نوسازی کشور را فقط مردم خود ما تشکیل میدهد. با تدبیر صادقانه دولت و همکاری های پولی، فنی و مسلکی کشور های دوست توسعه و رشد اقتصاد متوازن، میتواند و باید تحقق یابد .

حزب ما به کمک های جامعه بین المللی ارج میگذارد و با هوشدار دوراندیشانه خویش به این باور است که با سرازیر شدن میلیارد ها دالرکمک های جامعه جهانی در افغانستان و با عدم نهاد های قانونی و نبود شفافیت و پاکیزگی عمل کرد حاکمیت سیاسی کشور در فرآیند زمان ، صاحبان نو پای شرکت های خصوصی داخلی و خارجی و موسسات تولیدی شخصی و مختلط آهسته آهسته به صاحبان بزرگ وسایل تولید و ایجاد گران شاخص های جدید اقتصادی تبدیل می شوند. این نهاد های اقتصادی و تولیدی بی تردید تأثیر بس مهمی بالای دولت و تعیین سیاست آینده آن خواهند داشت . و مالکین آن در تبعیت از سیاست سود ورزی سرمایه ، این نیرومندی و قدرت را با ائتلاف دیگر شرکت های تولیدی مشترک منافع داخلی و خارجی ایجاد خواهند نمود .

در این راستا عملاً ، قدرت اقتصادی سبب تحکیم قدرت سیاسی میگردد ارزشها و اساسات جامعه مدنی در حال ظهورکشور ما را زیر پا می سازد.

بدین بابت وضع محدودیت های قانونی قدرت صاحبان اقتصاد بزرگ (شرکت های تولیدی ، بانک ها ، شرکت های ساختمانی ، صحری و درمانی ...) بوسیله نهاد قانونگذاری از وظایف مرکزی سیاست اقتصادی کشور آزاد ما واز آنجمله "حزب دموکرات خراسان" است . دولت و جامعه درحال و آینده ناپیست قربانی منافع مشتی از قدرت مندان اقتصادی سود جو شود.

با دید تعادل حقوقی از رشد مواد تولیدی ملکیت های شخصی و گروهی تا آنجا حمایت صورت پذیرد که ضد ساختار حقوقی نظم اجتماعی و سیاسی جامعه ما قرار نگیرد.

قابلیت کاری صاحبان وسایل تولید موسسات کوچک و متوسط و کسبه کاران دستی و خیابان گرد را باید حفظ ، رشد و ارتقاء بخشید و ظرفیت تولیدی و کاری آنها را بوسیله وضع قوانین حقوقی ضمانت کرد . تابدینوسیله بتوانند بایک سازش قانونمند اقتصادی با شرکت های بزرگ کارمشترک همگانی نمایند .

تعهد قانونی شرکت های آزاد مشترک منافع در این باشد که زیاد تر موفقیت های خویش را در رفع نیازمندی های انسان جست و جو کنند و با اتکاء به این اصل پیوسته درموضع دفاع از منافع مصرف کننده گان قرارگیرند و قیمت مواد مصرفی را در میزان غیر قابل تعدیل نگه بدارند .

تجربه غرب صنعتی نشان داده که اقتصاد بازار هیچ گاه حق و حقوق عایدات و دارایی جامعه را ضمانت نمی کند. به این مناسبت درزمینه به یک سیاست هدفمند و عاقلانه نیاز دارد .

برای دفع این عوامل نامطلوب سیاسی و اجتماعی از قبیل بحرانان اجتماعی ، جنگهای طولانی قحطی و یا تأدیه قرضه های کمر شکن کشور های خارجی ، و یا بر اثر نبود قوانین عایدات بر مالیات همگون و سراسری ؛ مردم و جامعه ما صدمه دیده است . و حکومت ستمگستر میهن ما در سده های تاریخ پیوسته

بر دارایی و عایدات جامعه دستبرد ناعادلانه زده و تاوانسته اند یک اقلیت خود برگزیده و تک محور اکثریت های محروم کشور را فقیر و ناتوان تر ساخته اند . برای لگام زدن اقلیت خود برگزیده و تک محور مناسبت ترین اقدامی میتواند و باید به منصفه اجرا قرار گیرد و آن اینست که یک قسمت از سهم سرمایداران بزرگ در عرصه های اهداف اجتماعی بمصرف برسد .

"حزب دموکرات خراسان" از سیاستی پیروی میکند که مولد ارزشهای نوین بنفع انسان و خوشبختی مردم باشد. ایجاد و تقویت مؤلفه های اقتصاد ملی ، شتاب و سرعت عمل اقتصاد ملی را عامل عمده رشد مستقل ملی ، تحکیم پایه وحدت ملی و دولت ملی و همبستگی ملی مردم افغانستان می پندارد و اهداف و رویکرد های اقتصادی زیرین را گامهای آغازین بسوی اعمار سنگپایه جامعه نوین و حقوق شهروندی در افغانستان تلقی مینماید: .

- تقویه اقتصاد ملی ، دفاع و واری قانونی از گردش سرمایه اقتصاد بازار جهانی و جلوگیری از صدمه آن بالای اقتصاد ملی ،

- ایجاد زمینه های رشد و تکامل اقتصاد بازار ،

- تضمین حقوق ملکیت های منقول و غیر منقول ،

- تضمین حقوقی و مصونیت قانونی از سرمایه گذاری های خارجی و داخلی ،

- تقویت مناسبات همکاری اقتصادی و تجارتي با همسایگان ، کشورهای اسلامی ، منطقه و جهان

- الغای مناسبات اقتصادی قبیله سالاری زمینداری - ارباب رعیتی ،

- تأسیس شرکتهای تعاونی زراعتی، اصلاح شبکه های آبیاری و خاک ، آبادی اراضی بکر و بایر، پرورش و تکثیر حیوانات ،

- ایجاد صنایع ثقیله و خفیفه ، ساختمان شاهراهها و دستگاههای تولید نیروی برق آبی و حرارتی و بادی

- پایه گذاری نظام مستقل اقتصادی مبنی بر : قواعد بانکی نوین دولتی و شخصی ، ایجاد بیمه های بزرگ اقتصادی . تدوین مقررات و اساسات مالیاتی مدرن و همه شمول (مالیات بر حقوق و مشاغل ، مالیات اختصاصی نظیر - مالیات بیمه و کلیه مالیات بر مصرف) ، مالیات برارث ، مالیات خرید املاک ، کسب مالیات بر عایدات به انضمام مالیات بر شرکت ها ... ووو ،

- شانس مناسب حیات و ایجاد قوانین روشن و عینی تأمینات حقوق مادی جامعه ،

- تقسیم عادلانه امکانات بهره مندی سعادت برای همه شهروندان ،

- بهره برداری متناسب زن و مرد از امکانات متعادل حیات مرفه و خوشبخت اجتماعی ،

- ایجاد امکانات حق کار ، تا شهروندان بدون تفاوت و امتیاز معیشت زندگی شخصی خود را مستقلانه بوسیله کار کردن خود تأمین مادی نمایند ،

- حفظ مستدام اساس زندگی طبیعی ،

- مواظبت اجتماعی و صحی سالخوردگان و کودکان و اطفال ،

- شانس هدایت اختیاری حیات ، که ممد از دیداد امکانات وسیع همبستگی و امنیت گردد ،

- تبدیل قدرت بزرگ سازماندهی خودی به فعالیت مشترک نیرومند همگانی در جامعه و غیره.

یک - اقتصاد پایدار

انقلابات صنعتی جهان تغییرات بنیادی را در زندگی بشریت بوجود آورد. تا انسان ها بتوانند بکمک تخنیک و ماشینی کردن حیات اجتماعی پدیده فقر بیماری و بیسوادی را نابود نمایند . مگر با تأسف که هنوز هم اکثریت انسانان روی زمین و بویژه مردم جنگ دیده افغانستان در چنبره فقر و ناتوانی اقتصادی رنج میکشند.

هدف دایمی " حزب دموکرات خراسان " تکامل اقتصاد بارور بمنظور ضمانت مادی و معنوی حیات اجتماعی مردم افغانستان است. یعنی فعالیت آزادانه نیرو ها در بازار امکان پذیر گردد ، امکانات مصرف افزایش یابد ، عرضه کنندگان کالاها به نوآوری و پیشرفت های فنی تشویق شود و در آمد و سود بر اساس توانایی فردی تقسیم گردد.

سیاست اقتصادی باید همراه با پول دارای پشتوانه قوی و سهم گیری و اشتغال عمومی مردم در کار مطمئن گردد . تولید محصولات ملی بالا رود.

اقتصاد باید بر اصل واحد پولی قوی (پشتوانه دار) روند اشتغال مردم را ضمانت نماید ، باین تناسب کمیت محصولات ملی بالا می رود و سطح رفاه همگانی ارتقاء می یابد .

زمانیکه تمام افراد جامعه ما در تأمین رفاه همگانی کشور سهم فعال میگیرند ، ضمناً دگرگونی های مستدام ساختار اقتصاد ، مطابق پلان سنجیده شده تدوین میگردد ، باین اسلوب میتوان به تکامل متوازن اقتصاد ملی دست یافت .

تحقق چنین یک سیاست بستگی به سنجش عمومی و دقیق شاخصه های اقتصاد ملی، و بودجه ملی دارد . بودجه ملی از طرف پارلمان بتصویب میرسد .

دولت مدرن و مردم سالار ، اقتصاد خویش را از طریق تصامیم ، طرح و تدوین قوانین در عرصه های اقتصاد عایداتی و مالیاتی ، پول ، اعتبار کریدتی ، گمرکات ، تجارت و همچنان پیش کش برنامه های رفاه سراسری همچو رشد و تأمین اقتصاد ولایات ، شهر ها ، نواحی و روستاها و تهیه سیاست متعادل اعمار مسکن در سراسر کشور کنترل متوازن مینماید .

آزادی انتخاب مصرف (مواد غذایی و استهلاکی) ، آزادی انتخاب جای کار ، آزادی رقابت سالم ، آزادی ابتکار کارگر ، یکی از مهم ترین و اساسی ترین اجزای سازنده سیاست اقتصادی " حزب دموکرات خراسان " می باشد.

تسجیل استقلال کارگر و کارفرما در قوانین کار و تأمینات اجتماعی یکی از اجزای اصلی نظم آزادی اجتماعی است.

وقتی میتواند بازرسی و کنترل عامه در عرصه های تولیدی و مصرفی جامعه تقویت گردد که زمینه های عینی سوء استفاده از قدرت در اقتصاد تغییر یابد.

بازرسی و کنترل اموال همگانی از طرف مردم بشکل قانون مند صورت میگیرد . مهمترین وسایل کنترل عامه عبارت از کنترل دقیق از نحوه سرمایه گذاری و کنترل از عدم رشد انحصار گرایانه نیرو های بازار می باشد .

مالکیت اجتماعی بر اصل قانون اساسی تنظیم و با حفظ شیوه عدم تمرکز ، از خود مختاری برخوردار باشد .

رشد مالکیت همگانی جامعه مدنی در نظام پارلمانی ، با سیاست مرکزگرایی رهبری اقتصاد در تضاد می باشد. فقط با حق مشارکت کل در اقتصاد ملی ، و بهره برداری معقول از زندگی شرافتمند در فضای آزادی ست که رشد دایمی اقتصاد و ایجاد شرایط برای ارتقاء ، سطح زندگی را تداوم می بخشد.

دو - تولید اقتصاد زراعتی

نزد حزب دموکرات خراسان سیاست اقتصاد زراعتی و رشد متوازن آن با صنعت تولیدی و استفاده علمی از دارایی های منابع سرشار طبیعی (زیر زمینی و رویزمینی) و گسترش و پیوند نظام آبیاری با دریا ها و شبکه های وابسته به آنها و شناخت عینی از آب و خاک و اقلیم از اعتبار و اهمیت والا برخوردار است .

تحقیقات پژوهشی و علمی حاکی از آنست که خاک سرزمین ما از ظرفیت های طبیعی ویژه ؛ واز استعداد زراعتی و جنگلی خوبی برخوردار است و دارای انواع نباتات و حیوانات کوهی و دشتی میباشد. و منابع زیر زمینی غنایمند و سرشار در دل و دامن این سرزمین خوابیده است . بگونه مثال :

موافق به گفته های " اخبار اندیپندنت و سروی جیولوژی ایالات متحده آمریکا و منابع ویکی پدیا انگلیسی : ارزش نفت و گاز افغانستان بالغ به دوصد و بیست دو میلیارد و هشتصد و نود و دو میلیون و سه صد و پنجاه هزار دلار و ارزش معادن افغانستان نه صد و هشت میلیارد و نه صد و چهل و هشت میلیون

دلار که ارزش مجموعی آن به (1131840350000) یک بلیون و یکصد و سی و یک میلیارد و هشتصد و چهل میلیون و سه صد و پنجاه هزار دلار می رسد .

تحقیقات زمین شناسی منابع فوق به اثبات رسانیده است که تا فعلاً 286 معدن فلزات ، 5 میدان گازی در شمال، تیل مایع و سایر معدنیات در کشور ما کشف گردیده است.

معادن آهن در افغانستان از اهمیت بسزایی برخوردار اند و در صد محل قرار دارد ، یکی از مشهورترین معادن آهن در کشور ما معدن آهن حاجیگک بامیان می باشد که دارای 1,8 میلیارد تن آهن در آن کشف شده است.

معادن طلا در چهار منطقه زرکشان غزنی، بدخشان، خاک ریز قندهار و تخار وجود دارد. معادن کرومیت در حصارک لوگر و در شهرستان زنه خوان غزنی و غیره جاهای دیگر ؛ معادن زغال سنگ در یازده محل ، معدن لاجورد بدخشان دارای 1300 تن ، معدن مس عینک لوگر دارای ذخایر آهن 11,3 میلیون تن ؛ یورانیم خانشین در هلمند ؛ تیتانیوم ، لیتیم در نمکسار هرات ، کمر و تخار، و زمرد و بیروج در پنجشیر. " ... و غیره وجود دارد .

حزب دموکرات خراسان به این باور است که دارایی ملی از هرگونه چپاول و دستبرد در امان است و دولت در ایمنی دارایی ملی منابع طبیعی و معادن کشور مکفیت قانونی دارد.

حزب ما با آموزش دقیق ازبکارگیری منابع سرشار طبیعی بنفع رفاء و آسایش مردم ، جهت ایجاد زیرساخت های جامعه مدنی راهکارهای اقتصادی بزرگی همچو :

گشایش صنایع ثقیله ؛ برقی سازی حیات اجتماعی ، صنعت تولیدی - زراعت و دامپروری ؛ ساخت راه آهن سراسری کشور و آسفالت خیابانها جاده ها ؛ برپایی کانالیزاسیون یا زه کشی و مجراسازی ؛ در آینده به دولت پیشکش خواهد کرد .

ساختار اقتصاد زراعتی پیشرفته و استقلال محصولات تولیدی آن ، اقدام لازم و همه جانبه را درخواست مینماید . تا در ایجاد شرایطی خدمت نماید که زمینه های مساوی رشد متوازن زراعت و صنعت را در تقویة اقتصاد ملی و تأمین و تضمین حیات مرفه اجتماع مساعد سازد .

با این هدف ملکیت خصوصی دهقانان بر زمین قانوناً تصدیق و تأیید می گردد. و قدرت اجراء و فعالیت شرکت های کوچک فامیلی دهقانی باید باحفظ اساسات اجازه قانونی ، جهت تأمین نیاز هایشان تضمین گردد. قبول خواستها و پذیرش پیشنهاد های علمی شرکت های تعاونی راه معقول رشد آنهاست . که قابلیت کاری و تولیدی شرکت های کوچک خانگی را نیرومند تر و تکامل یافته تر می سازد .

اقتصاد زراعتی باید خویش را با تغییرات ساختار عمومی اقتصاد و جامعه همساز گرداند . تا بتواند براساس خواست زمان اجراء اقتصاد کلی را تکامل بخشد و مشغولیت های مردم ما را با حفظ نیاز های مبرم حیات اجتماعی ضمانت کند . این تغییرات نه تنها از طریق رشد و تکامل علوم بلکه بپیوند متعادل و همبستگی عمومی کار در جهت ارتقاء سطح حیات جامعه متصور است .

از اقتصاد زراعتی ملی باید پیوسته مراقبت ، رسیدگی علمی و خدماتی صورت گیرد. اقتصاد عمومی متناسب بامحصولات عمومی و متناسب با قدرت خرید شهروندان همسان گردد. برای تضمین اقتصاد زراعتی ، مقتضیات عایدات بازار و سیاست قیمت گذاری محصولات ، همگون با منافع مصرف کنندگان و اقتصاد ملی در نظر گرفته شود .

موقعیت اقتصادی و اجتماعی اقتصاد عمومی ولایات و روستا های کشور بصورت متوازن باید بهتر گردد و عقب ماندگی در قوانین اجتماعی منتفی شود . و نقش کار و تأمینات اجتماعی ، رول و اهمیت اتحادیه های کارگری در اقتصاد برجسته شود .

سه - نقش اتحادیه های کارگری در اقتصاد

حزب دموکرات خراسان در مبارزات سیاسی و پارلمانی خویش از منافع حیاتی کارگران و دهقانان و کارمندان و مامورین و سایر اصناف اجتماعی کشور دفاع میکند . و در بسیج اندیشه ، تشکل و تقویه صفوف اتحادیه های کارگری نقش پیشآهنگ سیاسی خویش را ایفاء مینماید . تمام کارگران ، کارمندان و مامورین حق مساوی دارند که عضویت یک اتحادیه کارگری را داشته باشند. و از آن طریق بتوانند صدای اعتراض و حق خواهی خویش را در دستیازی به اهداف سیاسی و اقتصادی خویش ، بوسیله تظاهرات و اجتماعات مسالمت آمیز به نمایش گذارند. مسلماً اعضای اتحادیه های کارگری دارای خواسته های صنفی بوده از نظر حزبی و مذهبی بیطرف می باشند .

اتحادیه کارگری بخاطر عدالت حقوقی دفاع از حق کارگر در برابر کافرما مبارزه می نماید. و مسئولیت کار و تأمینات اجتماعی کارگران را در حیات اقتصادی و اجتماعی بعهده می گیرد .

اتحادیه کارگری برای آزادی های بیشتر کارگران بصفت نماینده آنها مبارزه خستگی ناپذیر مینماید و علمبردار روند دموکراسی و آزادی می باشد . یکی از وظایف مهم اتحادیه های کارگری اینست که کارفرمایان (فردی ، گروهی و یا دولتی) را بصورت دایمی و ادار به کارمشترک و مسئولیت و غمخواری مشترک کارگران می سازد و این قابلیت را در رسیدن به اهداف صنفی خویش پیوسته استفاده مینماید .

حزب دموکرات خراسان خواستار این است که حق و حقوق اتحادیه های کارگری بصورت شفاف در قانون اساسی افغانستان تسجیل گردد . و قانون کار و کارگر ، مقررات کارگاه و نحوه همکاری بین کارکنان ، شورای کارگاه ، همه در دایره قانون تفسیر شود . زیرا مشارکت کار آفرینان در تصمیمات وابسته به کارگاه از جانب کافرمایان بوسیله شورای کارگاه ترتیب میشود. و بهمین مناسبت بایست تصمیم کارگران در ارگان های خود مختار اقتصاد باید ضمانت حقوقی و قانونی حاصل نماید .

حزب ما تقاضای تصمیم‌گیری مشترک کارگران را در شرکت‌های تولیدی در سطح کل اقتصاد جامعه می‌خواهد. و اعتقاد دارد که در روند مبارزات سیاسی، موقعیت کارگر مولد مزد بگیر ناگزیر از حالت خادم اقتصاد به یک شهروند اقتصاد تبدیل گردد.

حزب دموکرات خراسان می‌خواهد زندگی مرفه و دور از رنج را در میهن مساعد بتکامل مایجاد کند. جامعه‌ای که تمام انسانهای کشور در فضای آزادی و ترقی اجتماعی کار و فعالیت نمایند و با عایدات کاری خویش حیات خوشبختی را پیریزی کنند. به این مناسبت یکی از وسایل تقسیم عادلانه‌ی دارایی عامه همین تأمین متعادل دستمزد و معاش شهروندان جامعه است، که ما را به این نیاز مبرم انسانی و حقوق متعادل شهروندی نزدیک می‌سازد.

راهبرد اصول تأمینات اجتماعی

حزب دموکرات خراسان به این باور است که دموکراسی و تعادل حقوق شهروندی و نظام تأمین اجتماعی باهم پیوسته و درهم مؤثر اند. و تأکید می‌کند که اصول اساسی دولت افغانستان بایست در امر تحقق اهداف دموکراسی همبستگی و مسئولیت‌پذیری بنمایش گذاشته شود.

بنابراین دولت برای برابر ساختن این هدف، شبکه‌ای گسترده از خدمات اجتماعی را ایجاد نماید. با تصویب قوانین بیمه‌ی صحت، بیمه حوادث، بیمه بیکاری، بیمه تقاعد، بیمه نگهداری و مراقبت سالخوردگان و بیماران... و و و که هسته اصلی تأمینات حقوق شهروندی تلقی می‌گردد، مردم افغانستان میتوانند تحت پوشش شبکه تأمین اجتماعی قانونی قرار گیرند. بدون تهدید ترس از تهی دستی و خشونت، زور و جنایت، زندگی کنند، و با حفظ خوشبختی و سعادت از زندگی آرام و موزون لذت ببرند. سرانجام صحت مندی و سلامتی جسمی و روحی و روانی حیات را نصیب گردند.

منابع پولی بیمه‌های تأمینات اجتماعی با استفاده از عایدات مالیاتی خدماتی و پرداخت مساعدت به خانواده‌ها از ناحیه عایدات عمومی، با یک سرمایه‌گذاری مستدام قانونی دولت، مورد حمایت قرار گیرد. این سرمایه‌گذاری باید در دراز مدت کاهش قابل پیش‌بینی سطح پرداخت حق بیمه‌های اجتماعی را جبران و زمینه را برای حفظ متعادل سطح نیاز درآمد و مصرف حیات اجتماعی جامعه فراهم سازد.

راهبرد حفظ محیط زیست

حفظ محیط زیست بمفهوم کل یکی از شاخص‌های مهم سیاست حزب دموکرات خراسان را تشکیل می‌دهد. زیرا تخریب و آلودگی محیط زیست در محدوده مرزهای ملی متوقف نخواهد ماند. تخریب جنگل‌ها و گسترش بیابان‌ها، آلودگی دریاها، تغییرات آب و هوا، سوراخ لایه اوزون، دارای پیامدهای جهانی است. با این درک، حفظ محیط زیست یکی از الویت‌های بالارزش و وظایف تطبیقی جامعه جهانی را می‌سازد.

واضح است که اقتصاد سرمایه‌داری کشورهای صنعتی در جهان به سوخت انرژی نفت وابسته است، که مقصر اصلی سیستم گرم شدن دمای اتمسفر و زمین هستند.

یکی از رویکردهای راهبردی سیاست زیست محیطی حزب ما ، حفظ شرایط صحتی آب و هوا برای انسان و جانوران و نباتات است و در زمینه کاهش گازهای آلاینده در چارچوب معاهده کیوتو و دوحه ، پایبند می باشد و از آن حمایت می کند .

همانگونه که سازمان ملل متحد در اجلاس کیوتو هشدار داد پیش بینی می شود که در صد سال آینده گرمای عمومی دمای اتمسفر و زمین به میزان میانگین بین 1/2 تا 6 درجه سانتیگراد نسبت به سده دوهزار افزوده خواهد شد .

مشکل افزایش آلودگی ناشی از سوزاندن بی رویه سوختههای فسیلی نفت و ذغال سنگ در فعالیتهای اقتصادی صنعتی و انسانی در جوامع بشری ، عامل اصلی و مهم ایجاد گازهایی بخصوص دی اکسید کربن، بخار آب و متان شده است، که ترکیب و غلظت طبیعی گازهای اتمسفر را تغییر داده است .

واضحاً 99/9 درصد هوا را نیتروژن، بخار آب، اکسیژن و میزان ناچیزی دیگر گازها تشکیل داده است. پخش گازهای ناشی از سوخت نفتی در این ترکیب منجر می شود که لایه ای اطراف زمین را احاطه کند و با حبس گرما در جو بالای کره زمین یک موقعیت و شرایط شبیه گازهای گلخانه ای را بوجود آورد.

البته تأثیرات و عوارض افزایش دمای زمین بسیار فاجعه آور است. برهم خوردن تعادلهای زیست محیطی، اخلال در روند بارش باران، ازدیاد سیل و طوفانها و گردابهای استوایی، بیابانی شدن مزارع حاصلخیز زراعتی ، ذوب شدن کوههای یخی و یخچالها در مناطق قطبی شمال و جنوب ، افزایش سطح آب دریاها و اقیانوسها، گسترش بیماریهای زیست محیطی، عفونی و واگیر دار، و هم چنین مرگ و میر وسیع جانوران، گیاهان و حیات وحش و دیگر معضلات و مصائب زیست محیطی که طبیعتاً اصلی ترین و مهمترین قربانیان آن نیز در وهله اول فقیرترین مردم کشورهای جهان و نهایتاً تمامی بشریت و نسلهای آینده در کره زمین می باشند.

حزب دموکرات خراسان در آینده بطور فعال و همه جانبه در کنفرانس های محیط زیست و توسعه و در معاهدات بین المللی و تدارک کنفرانسها جهت حفظ محیط زیست مشارکت فعال خواهد داشت .

با روی آوردن به مشکلات و موانع ای که از جانب تولید سرسام آور کشور های بزرگ صنعتی جهان برای مکدر ساختن اقلیم آب و هوا به کره خاکی وارد می آید ، حزب ما جهت تضمین حیات نسل های آینده و تأمین شرایط آب و هوای پاک و ثابت برای زیست ، حفظ تنوع موجودات در طبیعت کشور خود ما ، تقویة حاصل خیزی زمین و کافی بودن منابع آبی - باتوجه به منابع زیست محیطی مانند انرژی ، مواد خام ، زمین و آب صرفه جویانه برخورد آگاهانه انسانی و اخلاقی و دانشی می نماید .

برای تحول دائمی در زمینه حفاظت از طبیعت پاک و تداوم تنوع آن ، در افغانستان راهکار های مبنی بر ایجاد و حفظ مناطق سرسبز طبیعی را بر اصل توجه استفاده بری از روش های منطبق بر حفظ محیط زیست را پیشکش مینماید.

دولت افغانستان در تبعیت از حفظ شرایط صحتی آب و هوا باید به تعهدات بین المللی در زمینه کاهش گاز های آلاینده در چارچوب معاهده کیوتو و دوحه ، نیز پای بند باشد. جهت جلوگیری از آلودگی هوا برنامه علمی پی را تدوین نموده که طبق آن آلاینده های واحد های تولیدی گرما و گردش عراده جات وارد هوا میشوند با نصب فیلتر و کاتالیزاتور ها بگونه مؤثر کاهش خواهد یافت .

صحت و سلامتی حقوق شهروندان

سده بیست و یکم عصر ما ، فراز راهکار های تحقق اهداف سیاسی جهانی سازی اقتصاد می باشد. جهان سرمایه ، کشور های بزرگ صنعتی جهان به این اندیشه تأکید مینمایند که رشد و وسایل مدرن تولید و ایجاد تغییر ماهوی سیستم حیات اجتماعی بشر ، نیاز به همبستگی عمل مشترک ملل جهان در فرآیند تولید و داد و ستد اقتصاد و تجارت در عرصه جهانی دارد .

کشور ما به اصطلاح افغانستان که از اهمیت جیو پولتیکی خاص منطقه ای برخوردار است . و با ایجاد جو سیاسی موجود در دهه های اخیر و تغییر اهداف سیاسی سرمایه بمنظور گسترش سیاست جهانی سازی اقتصاد و مبارزه علیه تروریسم و مواد مخدر ، زمینه های دریافت امکانات بهتر هزینه های کلان مالی (از مجامع بین المللی جهت باز سازی و نوسازی حیات مادی و معنوی جامعه) را مساعد ساخت.

حزب دموکرات خراسان سیاست قانون مند جلب سرمایه های خارجی را در راستای تأمین حیات اجتماعی و رشد اقتصاد ملی و تقویة فرهنگ باستانی نیاکان ، بنفع صلح و ثبات و تأمین آزادی که ضامن صحت و سلامتی مردم ما می باشد مورد تأیید و تشویق قرار میدهد.

مسئله در فرآیند تولید اثرات منفی رشد تکنیک و حیات مدرن صحت و سلامتی انسان هارا متضرر می سازد. اشخاص بصورت انفرادی نمیتوانند علیه این مشکل اجتماعی مجادله کنند. با درک این معضله صحتی و اجتماعی ، حزب دموکرات خراسان میخواهد که یک تضمین و حمایت قانونی صحتی بتصویب رسد . سیاست ضمانت صحتی قسمی عیار گردد که جامعه بتواند در صحت مندی زندگی کند. حمایت صحتی ، حمایت کاری ، با شیوه های علمی و وسایل مدرن برای فرد فرد جامعه در نظر گرفته شود .

به این نسبت حق تصمیم گیری پزشکی معالج باید قانوناً آزادی اش ضمانت گردد .

خدمات درمانی بیمارستان درواری و تداوی بیماران بصورت قانونی و اجتماعی در سراسر کشور تضمین و عملی گردد.

بر اصل تساوی حقوق انسانی حیات زیست ، صرف نظر از عاید و درآمد شخصی ، تمام شهروندان جامعه بدون تفاوت حق مساوی مداوی صحتی در بیمارستان ها را قانوناً داشته باشند.

همچنان از دید مصرف پولی صد در صد یک بیمار حق ضمانت قانونی و دولتی داشته باشد . که جهت مداوا و حفظ صحت و سلامتی اش از یک افغانی تا میلیون ها افغانی را بمصرف برسانند.

با حفظ عاید مساوی در روند کار و تولید و رشد تخنیک مدرن یک کارگر میتواند با وقت کم و زحمت کم عین پول را دریافت نماید . این اصل را تکامل اقتصادی بوجود آورده است و در کشور ما بایست قانوناً و عملاً تحقق حاصل نماید .

در صورت بحرانی و وضع خراب اقتصاد، اجرات اجتماعی و خدمات شخصی و مواظبت صحی از جانب کمک های اجتماعی برای افراد و خانواده ها قانوناً تضمین ، تأمین و پیش بینی گردد .

قوانین کار و تأمینات اجتماعی باید واضح طرح و تدوین گردد و جهت تحقق عملی آن بمتابه مقررات اجتماعی حیات شهروندی طی مجموعه مرتب و در اختیار اعضای جامعه ما قرار گیرد .

هر انسان حق دارد با حفظ کرامت انسانی اش صاحب خانه باشد . خانه و قار و حیثیت فامیل است ، همین شخص باید به اضافه مسکن از کمک های اجتماعی تأمین حیات خانواده برخوردار باشد و این کار پیوسته و انسانی بصورت متعادل ، عمومی و همگانی و قانونی توزیع و تحویل گردد .

شرکت های ساختمانی و تهیه مسکن باید نیاز و خواست جامعه نسبت به سرپناه را مرفوع نمایند .

کرایه خانه باید مطابق به درآمد شخص باشد تا بتواند در فضای خوب روانی و اقتصادی حیات بسربرد .

حقوق مساوی زنان با مردان بایست قانونمند شود. امکانات مساوی مانند مردان در عرصه های اقتصادی اجتماعی فرهنگی آموزش پرورش ، حق انتخاب شغل ، تحصیلات عالی و مسلکی داشته باشند .

تساوی حقوق زنان به نسبت ضعف قوه فزیک و بیولوژیکی نسبت به مردان نمیتواند محدودیت های حقوقی را برای ایشان ایجاد کند . کار دستمزد حقوق زنان خانه ، بمتابه یک کار مشغول قانونی ، قانوناً شناخته شود. زنان خانه و مادران از تأمینات حقوق مادی خاص برخوردار گردند. مادرانیکه مصروف رسیدگی تربیه و مراقب اطفال شیرخوار و پیش مکتبی اند و از نگاه صحی موافق به کارکردن می باشند اجباراً نباید به کار گماشته شوند .

دولت و جامعه مکلفیت دارند که از فامیل ها نگهداری و پشتیبانی کنند و پایه های حیات مادی و معنوی آنها را قوی سازند. در حمایت و تأمین مادی مطمئن فامیلها، شناخت اندیشه ها و خواست های حقوقی و قانونی آنان ارج گذاشته شود .

زندگی یک فامیل بوسیله معافیت پرداخت مالیه در ساختار مالیاتی ، از طریق کمک های حمایه مادر ، کمک های پول اطفال باید بصورت دایمی قانونمند و تضمین شود .

برای نسل جوان امکانات رشد قابلیت های مسلکی بوسیله دولت ایجاد گردد تا در یک فرآیند مستدام بتوانند استعداد های نهفته خود را انکشاف واحساس مسئولیت پذیری اجتماعی را در گوشت و پوست وجود خویش تقویت نمایند .

دولت و جامعه مسئولیت مشترک در امر تقویه و رشد نیروی تعلیمی و تربیتی فامیلها دارند و میتوانند با امکانات دست داشته زمینه های باروری نیروی اجتماعی کار را نیرومند تر سازند .

سیاست توسعه مسلکی استعداد های جوانان خواستار یک سیستم عمومی تعلیمی و تربیتی ست که به پشتیبانی همه جانبه دولت و جامعه نیاز مبرم دارد .

قانون حفاظت کار جوانان باید با تکامل روابط اجتماعی جامعه و تجارب تعلیمی و تربیتی تطابقت منطقی داشته باشد.

و قتیکه انسان با اعتماد قوی از قبل مسؤولیت و جوابگویی را در جوانان ایجاد کرد ، آنگاه ظرفیت های انسانی میتواند در حفظ رشد دموکراسی نقش شایسته را ایفاء نماید .

تحقق حقوق آموزشی جوانان بمنظور رشد شخصیت آنها باید توسط قوانین بالنده و دور اندیشانه حقوق انسانی و مدنی جوانان تضمین گردد. در تمام ساحات حیات اجتماعی ، و خاصتاً جائیکه هدف از تربیه ، پیشرفت و توسعه و خوشبختی جوانان مطرح است باید پیوسته از ضمانت قانونی و حقوقی برخوردار باشد .

نیروی خلاق و آفریدگار نسل نوبنیاد میهن مارا باید در عرصه آموزش و پرورش در یک خط ابداع فرهنگی قرار داد و در فضای آزادی بیان آنرا بنفع تکامل و دموکراسی تقویت بخشید . دولت باید تمام شهروندان را بوسیله قانون انسانی و اخلاقی حمایت نماید . استعداد ها و زندگی فرهنگی آنها را بمقصود اهداف شخصی و اجتماعی ضمانت کند.

راهبرد در امور فرهنگی

آموزش هنر و دانش، تحقیقات علمی و تعلیمات همگانی آزاد است. آزادی تعلیم نباید به کاهش وفاداری نسبت به قانون اساسی منجر بشود.

حزب دموکرات خراسان در عرصه رشد و تکامل فرهنگ همگانی کشور خواستار:

تغییرات اساسی در تمام اساسات آموزش و پرورش ملکی و نظامی کشور بر بنیاد فرآورد های علمی و دانشی فرهنگ غنامند و ناب تاریخی نیاکان و مردمان خود مان - و استفاده بجا و معقول از تجارب، دست آورد ها و امکانات فنی و مسلکی جهان پیشرفته و متمدن، بِنفع رشد متعادل شعور و آگاهی اجتماعی کودکان، نوجوانان، جوانان و نسل دگر اندیش و ترقی پسند جامعه میباشد.

حزب ما وجود همه زبان ها و گویش های محلی در افغانستان را از افتخارات و غنای فرهنگی تمامی گروه های قومی و لایه های اجتماعی مردم قبول، و زبان فارسی را زبان سراسری تفاهم و همبستگی ملی، زبان اقتصاد، سیاست و فرهنگ جامعه مستعد به تکامل ما می شناسد.

طرح راهبردی دراز مدت تقویۀ فرهنگ همگانی، جهت ایجاد شرایط مناسب برای رشد متوازن اشکال شعور اجتماعی بوسیله زبان فارسی، از ظرفیت بالای تعلیمی و تربیتی تاریخی قدیمی برخوردار است. بناً ضرورت مبرم باز بینی و تدوین تمام مواد درسی - تعلیمی و تربیتی در عرصه های مختلفه: معارف و تحصیلات عالی و مسلکی، بخش های ملکی و نظامی به این زبان نیرو مند حوزه تمدنی آسیا از الویت های کاری رهروان راه همبستگی ملی و تأمین صلح سراسری می باشد. تاریخ جوامع بشری نشان داده که با یک زبان ملت و دولت نیرو مند ایجاد می شود. تطبیق سیاست چند زبانی در افغانستان جز حفظ انشقاق ملی و نوع تحکیم حاکمیت تک محور چیز دیگری بیش نیست.

همسو با این اصل حزب دموکرات خراسان در عرصه سیاست فرهنگی در آغاز عمل، تحقق مؤلفه های زیرین را بخشی از اصول مرامی خویش می پندارد:

- ترویج و تبلیغ فرهنگ دگردوستی، ارتقاء سطح خود آگاهی ملی و رشد و توسعه فرآورد ها و آموزه های علمی، ادبی و فرهنگی که چکیده عصر روشنایی تاریخی کشور ما تلقی می شوند بِنفع آمیزش و همجوشی گروه های قومی و اتنیکی در روند ایجاد ملت و دولت سربلند شایسته افتخار.

- تقویۀ ارزشهای عالی اصیل ملی سنجیه اخلاقی و انسانی سازی خُلق و روحیه امانت داری و حس مسؤولیت پذیری وجدان شهروندی اعضای جامعه، بخاطر شناخت عینی تقدم منافع کلی نسبت به منافع فردی.

- حفظ و تقویه ادبیات - شاعران نویسندگان ، نقاشان و مجسمه سازان ، هنر و موسیقی ، سینما و تیاتر .

- توجه به امر آموزش و پرورش سالم کودکان، نوجوانان و جوانان کشور اعم از دختران ، پسران از طریق تأمین آموزش مجانی در تمام سطوح تعلیمی و تربیتی ، تعمیل پروگرام های تعلیمات متوسط اجباری ، تأمین آموزش عالی و مسلکی و جلب کمکهای کشورهای جهان در این راستا.

- تأمین نصاب واحد تعلیمی سالم در همه مکاتب و بنگاهها ، سازمانها، مؤسسه ها: مؤسسات دولتی ، مؤسسات ملی آموزشی و پرورشی و تأمین قانونی حق آموزش به زبان تفاهم ملی فارسی در سراسر کشور و حق اختیاری غیر سیاسی ، به آموزش زبانهای مادری در محلات.

- توسعه شبکه مکاتب حرفوی و مسلکی بخصوص برای آنعده جوانان کشور که امکانات پیشبرد تحصیل در مؤسسات تحصیلات عالی را ندارند.

- تأسیس مکاتب سواد حیاتی بمقصد افزایش مهارت های حرفوی.

- مبارزه با بیسوادی تا امحای کامل آن.

- احیا و توسعه کتابخانه های عامه و سایر مراکز علمی و فرهنگی در مرکز و ولایات و محلات کشور.

- تأمین شرایط مساعد برای بهره برداری از علوم و فنون معاصر « کمپیوتر ، انترنت و سایر دست آوردهای تکنالوژی اطلاعاتی و ارتباطی » بخاطر تأمین رشد استعدادها و مهارتهای علمی و مسلکی کادر های ملی.

- دفاع از مطالبات نهاد های فرهنگی شهروندان در داخل و خارج از وطن جهت رشد فرهنگ باستانی این سرزمین .

- دفاع از رشد هرچه بیشتر فعالیت مطبوعاتی و تقویه بخش مطابع شخصی و دولتی.

- مبارزه در جهت تأمین آزادی بیان و سازماندهی تظاهرات ، اعتصابات و مارش های مسالمت آمیز برای همه شهروندان کشور.

- توجه جدی به حفظ آثار باستانی ، گسترش تحقیقات باستان شناسی بخاطر شناخت عمیق تمدنیت های باستانی این سرزمین و تقویت مزید مرکز بین المللی تحقیقات هخامنشی ها ، اشکانی ها ، کوشانی ها ، ساسانی ها و سایر تمدنهای که در گذشته تاریخی کشور ما وجود داشته اند.

- سعی در جهت احیای پژوهشگاهها ، فرهنگستان ها و نگارستانهای هنری و نمایشگاه های جدید برای معرفی فرهنگ پر بار و تاریخی سرزمین نیاکان ما .

- مبارزه در راه شناسایی و بازگرداندن آثار باستانی و تاریخی غارت شده به کمک یونسکو و سایر موسسات بین المللی به کشور.

- ایجاد شرایط مطمئن و مناسب حیات برای بازگشت دانشمندان و متخصصین به کشور.

- ایجاد زمینه های لازم جهت آشنایی با فرهنگها و تمدن های ملل جهان از طریق ارتباط مستمر ماهواره ایی تارنها و شبکه های تصویری تلویزیون و سایر امکانات معاصر اطلاعات جمعی و ارتباط جهانی در کشور .

- توجه به بازسازی و مواظبت جدی فضیلتی از اماکن مقدسه و تاریخی.

- سعی هدفمندانه به جنبش ورزشی جوانان ، حمایت و مواظبت دایمی از اداره ورزش و صحت به منظور رشد سالم ورزش در عرصه های مختلف ورزشی و تامین اشتراک تیم های ورزشی در رقابت های جهانی و باشگاه های المپیک بین المللی.

یک - در باب دین و مساجد

حزب دموکرات خراسان مدافع و حمایت کننده اشکال شعور اجتماعی جامعه می باشد .

و با حسن نیت و صداقت در دفاع از کرامت و نجابت انسان با نهاد های مذهبی جامعه طبق قانون اساسی و مشروع پذیرفته شده مردمی فعالیت و کار مشترک میکند .

حزب ما حق آزادی انتخاب عقیده و دین و کثرت گرایی اندیشه را می پذیرد . دین مقدس اسلام را منحیث دین اکثریت مردم افغانستان کاملاً قبول و احترام عمیق مینماید .

با آگاهی و دید روشن از تعبیر و تفاسیر گروههای بنیاد گرای « چپ و راست » از دین مقدس اسلام ، بی تردید به این باور است که احترام و حرمت گذاشتن به اعتقادات دینی مردم افغانستان یک امر حتمی و اخلاقی و انسانی است .

وبه این اندیشه اعتقاد دارد که استفاده سوء از دین به حیث چتر قدرت و سیاست ، ناجایز است .
و در راستای حفظ پاکیزگی دین و دوری آن از خرافه ها و آلودگی های مادی و سیاسی مبارزه عقلانی به
نفع سعادت و خوشبختی انسان کرامت مدار می نماید .

وبه سایر ادیان مقدس سراسر جهان عمیقاً حرمت می گذارد . و اعتقاد بر این است که علم و دانش میتوانند
بوسیله بنیاد های مذهبی و راهکار های مشترک نهاد های علمی و ادبی و ابسطه به آن گسترش و توسعه
داده شود . و از مجاری ممکن تحقق سیاست فرهنگی همه شمول امکان پذیر میگردد .

با ارمان شریفانه انسانی در رسیدن به استقرار پدیده صلح جهانی و نزدیکی ادیان مقدس آسمانی و شناخت
متناسب ارزشهای فرهنگ تمدنها ، بنفع ثبات و همبستگی جوامع بشری ، با امکانات دست داشته مبارزه
سیاسی و مسالمت آمیز مینماید .

حزب دموکرات خراسان مسرت دارد ، زمانیکه یک انسان با دید و تعلقات مذهبی و وظایف و مسئولیت
های اجتماعی را در جامعه بعهده گیرد و در اعمار جامعه انسانی رسالت و نقش اخلاقی و سیاسی خویش
را بنفع خوشبختی و رفاه همگانی بنمایش گذارد . تمکین و ارج می گذارد .

آزادی تفکر و عقیده و بیان اندیشه از جمله ارزشهای جامعه مدنی بی است که بدون هرگونه محدودیت
ضمانت قانونی داشته باشد .

موجودیت یک روند مذهبی اجازه ندارد که علیه اهداف دموکرات و منافع ملی کشور قرار گیرد.

حزب ما اعتقاد دارد که احزاب و اتحادیه های کارگری ، مساجد و نهاد های سیاسی ، اجتماعی و مذهبی
و دیگر نهاد های موجود در جامعه همه مسئول حفظ همبستگی شهروندان کشور ما می باشند . در غیر آن
امنیت و آزادی مورد تعرض و تهدید قرار خواهد گرفت .

دو - شیوه تحول آموزش و علوم

برای تمام شهروندان جامعه امکان داده شود که تا از آموزش و پرورش مستفید گردند و لیاقت و استعداد
خویش را افزایش ، رشد و تکامل بخشند .

هر دانش آموز آموزشگاه باید مفاهیم و ارزشهای آزادی و کرامت و فضیلت انسانی ، استقلالیت عمل ،
مسئولیت اجتماعی ، اندیشه های مردم سالاری و درک اجتماعی را بدون محدودیت سیاسی بیآموزد .

ورزش و رشد جسمانی جوانان و نوجوانان و کودکان یکی از خواسته‌های جامعه و دولت است . روند خدمات ورزشی تندرستی و سلامتی انسان را تضمین میکند و یکی از اشکال رشد عقلانی در امر همبستگی ملی بشمار می آید .

سازماندهی و طرح برنامه های مدارس ها ، دبستانها و آموزشگاهها در کشور ما بایک زبان تفاهم ملی سراسری ، قسمی تدوین و پلانگذاری گردد که زمینه ساز رشد متعادل قابلیت و استعداد دانشجویان در سراسر کشور گردد .

برای هردانش آموز بااستعداد باید زمینه های ارتقاء سطح آموزش در هر وقت و زمان باز نگهداشته شود. حق آموزش در مدارس و مؤسسه های تعلیمات عالی باید مجانی باشد .

تدریس و مواد تدریسی در مدارس و مکاتب و نهاد های عالی تعلیمی رایگان در اختیار شاگردان و دانشجویان قرار گیرد .

حدوسط تدریس جبری در افغانستان نه سال قرار داشته باشد .

زمینه تحصیلات عالی باید برای همه باز گذاشته شود . وحق اخذ بورس های تحصیلی به خارج از کشور برای همه یکسان باشد.

آموزش وپرورش در مکاتب ابتدایی و عالی نمی تواند بصورت همه جانبه استعداد های شاگردان را جوابگو باشد. بدین اساس آموزش مسلکی و تعلیمی ووظیفوی میتواند برای شاگردان جهت ارتقاء توسعه تعلیمی وکاری ایشان مطلوب واقع گردد .

تمام معلمین و استادان باید از تحصیلات عالی برخوردار باشند . بخاطر آموزش بهتر ، شخصیت دانشگاهی برای معلمین خیلی مهم وبارزش بوده که با آموزش مسلکی و عالی خویش بتواند تمام مشکلات تعلیمی و تربیتی را در وقت و زمانش مستقلانه رفع نماید .

آموزش علمی و تحقیقی ، آینده پژوهی و آینده نگری باید آزاد باشد. دست آورد های تحقیقی و علمی بوسیله رسانه های جمعی به آگاهی عامه مردم رسانیده شود. امکانات مادی ووسایل مدد کننده کافی در اختیار پژوهشگران و محققین قرار داده شود. دولت باید مواظبت جدی از دست آورد های علمی و پژوهشی نموده و نگذارد که این دست آورد ها اسیر اندیشه های واپسگرا گردد و یا علیه بشریت بکار گرفته شود .

قبول و رعایت آزادی برنامه های تحقیقی و تحقیقی نهاد های علمی و دانشگاهی در همه عرصه های زندگی از الویت های مهم دولت بحساب می آید.

دانشجویانیکه در نهاد های تحقیقی و علمی مصروف آموزش اند باید ضمانت تعلیمی و تحقیقی از جانب دولت داشته باشند . تمام دانشجویان باید اساسات علوم اجتماعی را بیاموزند .

امکانات آموزش تحصیلات عالی و مسلکی برای معلولان جوان و کلان سالانیکه بر اثر وقوع جنگهای دهه های اخیر از حق ادامه تحصیل محروم گردیده اند نیز داده شود . تابتوانند معلومات خویش را ارتقاء و ژرفا و پهنا بخشند .

اصول اساسی روابط بین المللی

در عصر حاضر با وقوع انقلابات علمی و تخنیکی ، گسترش دگرگونی های حیات اجتماعی در عرصه ملی و بین المللی تمام مناسبات و منافع باهمدیگر پیوند و گره خورده اند . بدین اساس هیچ یکی از ملل جهان به تنهای نمیتواند مشکلات سیاسی ، اجتماعی ، علمی و فرهنگی و تولیدی خویش را حل نماید .

موافق به این دیدگاه ح . د . خ . اعتقاد دارد که گسترش و باروری مسایل علمی ، حقوقی و فرهنگی و وظایف سیاسی کشور ما در حال و آینده ، تنها در پیوند تنگاتنگ دیگر ملل جهان میتواند حل گردد .

روابط عادی سیاسی و تجاری باتمام ملل جهان یکی از اهداف اساسی « اصول مرامی » حزب ماست . تشکل ساختار های متفاوت و گوناگون حاکمیت سیاسی و اجتماعی نمیتواند کدام مشکلی بحساب آید .

محاکم بین المللی ، حق خود ارادیت و تساوی حقوقی تمام ملل ، عدم تعرض به یکدیگر ، صیانت سرحدات کشورها ، عدم مداخله در امور یکدیگر همه و همه ارزشهای ست که صلح و ثبات را در جهان تضمین میکند .

سازمان ملل متحد باید حیثیت یک سازمان همگانی جهانی را داشته باشد . اجرای فیصله ها و قطعنامه ها و قوانین اساسی آن باید وظایف عمومی همه کشور های جهان را تشکیل دهد .

رشد سرسام آور ثروت و سرمایه امروزی و سیاست جهانی شدن اقتصاد و دموکراتیزه کردن ارتباطات سیاسی ، اقتصادی و فرهنگی ، تمام کشور های جهان را وادار به فراخوان همکاری مشترک بین المللی مینماید .

بادرک دقیق از روند تحقق سیاست جدید جهانی سازی اقتصاد و فرهنگ سرمایه و آموزه بی رویکرد ها و حوادث تاریخی کشور های در فقر نگهداشته شده ، حزب ما در راه حفظ پاکیزگی هویت های ملی ملل جهان و نهادینه سازی راهبرد کثرت گرایی اندیشه و تکامل فرهنگی مبارزه می نماید .

سیاست های اقتصادی ، اجتماعی ، رشد فرهنگی این ممالک تهی دست از آنجمله کشور ما بایست بوسیله اندیشه های مردم سالار که تبلوری از کثرت گرایی اندیشه ، مشوریت ساسی و خودگردانی ملی می باشد تحقق حاصل نماید. تا مردم ما و دیگر مردمان همتراز ما از معاذیر اقتصادی و مشکلات اجتماعی و عدم ناتوانی رشد فرهنگ ملی ، معافیت دایمی حاصل نمایند .

حزب دموکرات خراسان در عرصه سیاست خارجی با شفاف اندیشی صلح خواهانه ، از سیاست بی طرفی مثبت و فعال ، از منشور سازمان ملل متحد ، اعلامیه جهانی حقوق بشر و از تمام کانونسیون ها و معاهدات بین المللی سیاسی و اجتماعی و حقوقی آن پشتیبانی عقلانی میکند.

ح . د . خ . از سیاست حُسن همجواری و روابط نیک و دوستانه سیاسی متقابل و متعادل حقوقی با همسایگان و سایر کشور های نهضت عدم انسلاک ، اتحادیه اروپا، شانگهای و ایالات متحده آمریکا و تمامی دولتهای صلحدوست جهان ، بر اصل احترام به تمامیت ارضی و استقلال ملی و عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر با دید شفاف و نیت پاک حمایت و پشتیبانی می کند و در جنبش عدم انسلاک ، کنفرانس شورای اسلامی و سایر سازمانهای نو بنیاد بین المللی بِنفع صلح و ثبات فعالانه اشتراک مینماید.

در رابطه به مناسبات همسایگی میان افغانستان و پاکستان به این اندیشه تأکید می ورزد که گره همه مشاگل ، منازعات و جدال زیاده از هفتاد و یک سال اخیر در منطقه به حل معضله " خط دیورند" پیوند و بستگی تنگاتنگ دارد . و با احترام به ارزشهای صلح و مفردات معاهدات تاریخی:

" معاهده دیورند " 1893 م . ، معاهده لوئی دین - حبیب الله 1905 م . ، معاهده راولپندی 1919 م . و معاهده صلح کابل 1921 م . امان الله خان ، تصدیق نامه 1930 نادرخان ، اظهار میدارد که : شناسایی خط دیورند از سوی دولت جمهوری افغانستان منحصیث مرز مشترک بین المللی (با فاصله 2430 کیلو متر) میان دو کشور و اخذ حق ترانزیت آزاد برای کالاهای تجارتي افغانستان ، گام سیاسی و اخلاقی بجا و آغاز طلوع آفتاب صلح بر فراز پاکستان و افغانستان خواهد بود .

حزب دموکرات خراسان از حق تعیین سرنوشت ملل توسط خودشان بدون مداخلات خارجی حمایت همه جانبه مینماید .

پدیده منفور جنگ ، خشونت و اشکال مختلفه ترور انسان و جنایات سازمان یافته را ، با آگاهی از کرامت و فضیلت ذاتی انسان قاطعانه رد میکند .

از مساعی مشترک بین المللی آسیا ، آمریکا و اروپا و جهان متمدن در مبارزه علیه :

تروریسم ، زرع ، تولید، ترویج و ترافیک مواد مخدر ، و محو لانه های واپسگرایی القاعده و داعش و طالب ، در مقیاس ملی و بین المللی پشتیبانی می نماید .

ح. د. خ. با تعقیب سیاست صلح خواهانه و تأمین امنیت پایدار و ایجاد نظم عادلانه جهانی بر بنیاد ارزشها و اصول دموکراسی، در دهکده جهانی از مساعی جامعه بین المللی پشتیبانی مینماید. و طرفدار برنامه های عملی خلع سلاح، کاهش و منع و محوسلاح های هستوی، شیمیایی، بیولوژیکی در جهت حفظ محیط زیست، درسراسر جهان می باشد.

خواست ما :

حزب دموکرات خراسان اعتقاد بر این دارد که آشکوب یا گروه بهره ده کشور ما در مبارزات سیاسی حق خواهی و ابراز وجود، خود را می سازد. حس اعتماد بخود و خود ارادیت او بیدار می شود، موقعیت و مقام سازنده خویش را در ساحه تولید و حیات اجتماعی می شناساند با اراده قاطع بوسیله همبستگی ملی دست آورد های چشم گیر مبارزه خویش را به سر منزل مقصود می رساند.

نیروهای فاقد وسایل تولید اعم از کارگران و دهقانان کم زمین و بی زمین، کارمندان و مامورین تهی دست، پیشه وران و اهل کسبه، معلولین و معیوبین، فقرا و ناداران و ده ها هزار محتاج و درمانده دیگر لایه های اجتماعی افغانستان با استفاده از تجارب (جنبش های کارگری سده های نوزدهم و بیستم اروپا علیه سرمایداری) در یک فرآیند دایمی همبستگی ملی و مبارزات آزادی خواهی میتوانند خواستهای سیاسی و اقتصادی خویش را جامه عمل ببوشانند.

حزب دموکرات خراسان جهت تأمین عدالت اجتماعی و حقوق شهروندی، قانون تضمین حق کار، بیمه پول بیکاری، بیمه پول بیماری، قانون منع کار اطفال، معافیت کار شبانه برای زنان و جوانان، حمایت پول مادر در دوران حاملگی و شیرخوارگی، پرداخت مخارج مرخصی کار، حق آزادی اجتماعات برای کارگران، حق تشکیل اتحادیه های کارگری، حق تعیین دستمزد، حق تظاهرات و ده ها نیاز های اجتماعی دیگر انسان جامعه ما را از وظایف اساسی خویش دانسته و در جهت تحقق قانونی تک تک این ارزشهای انسانی مبارزه پیگیر و استوار مینماید.

واضح است که طبقه کارگر و دیگر اصناف بهره ده در افغانستان بوسیله حاکمان قدرت و صاحبان وسایل تولید و دلالان وابسته به آنها بنحو ظالمانه استثمار میگردند. حزب دموکرات خراسان بخاطر اعاده حقوقی موقف اجتماعی نسل جوان و دیگر اندیش، روشنفکران، کارگران، دهقانان و روحانیون و سایر اصناف و اقتشار بهره ده و بیکار جامعه مبارزه بی امان مینماید و آرزو دارد که دیگر در دو دهه قرن حاضر نباید یک مزد بگیر حیثیت کارگر استثمار شونده را داشته باشد بلکه بصفت شهروند متعادل حقوقی و متعادل کاری مقام شایسته خود را قانونمندان در عرصه امور اجتماعی و سیاسی کشور ما افغانستان دریافت و احراز نماید.

آرزوی همه ای ملل جهان ایجاد یک نظم همگانی صلح آمیز و آزاد است و این آرمان ارزش اساسی حزب دموکرات خراسان را نیز می سازد. و آن عبارت است از: یک جامعه باکرامت و با فضیلت، آزاد از حادثه و ترس، آزاد از جنگ و فشار، اتفاق همگانی و همزیستی مسالمت آمیز، نیت و اراده نیک می باشد.

با چنین آرمان مقدس: از هر مرد وزن کشور دعوت می شود که بدور حزب دموکرات خراسان رضاکارانه حلقه زنند و در تحقق اهداف شریفانه و انسانی، سیاسی و اخلاقی آن سهم شایسته خویش را

بمنفع انسان زحمت کش و رنج دیده ایفاء نمایند . این حزب از شمولیت هر فردیکه به آرمان انسانی آن متعهد است افتخار آمیز خوش آمدید می گوید .

بالاحترام

اساسنامه

حزب دموکرات خراسان

(ح. د. خ.)

Democratic Party of Khorasan

(DPK)

آغاز سخن

دکتر بصیر کامجو

حزب دموکرات خراسان، یک حزب معتدل و نوین می باشد. در سایه اعتدال سیاسی امیدوار به تأمین صلح، همبستگی ملی و عدالت اجتماعی در افغانستان و منطقه می باشد. ارمان مقدس این حزب را احیاء هویت ملی، اقتدار ملی، افتخارات و غرور ملی و ثبات دایمی تشکیل می دهد.

فصل اول:

ماده یک - نام: " حزب دموکرات خراسان "

ماده دو - محل: دفتر مرکزی حزب دموکرات خراسان: کابل...، مطابق اساسات مصوب قانون احزاب سیاسی در افغانستان - در صورت لزوم در سایر مناطق داخل و خارج کشور، شعبه، دفتر یا نمایندگی دائر خواهد شد.

ماده سه - تعریف: " حزب دموکرات خراسان "، تشکیلاتی است سیاسی و فرهنگی معتقد و ملتزم به احکام اسلامی و متعهد به قانون اساسی جمهوری افغانستان، پاسدار ارزشهای باستانی هویت ملی، فرهنگی، تاریخی و سیاسی، به منظور احیاء فرهنگ همه شمول حوزه تمدنی سرزمین خورشید، تأمین رفاه اجتماعی، ثبات دایمی و آزادی و آینده مصون برای هر شهروند جامعه در چارچوب منافع کلان ملی تشکیل می شود.

ماده چهار - ارکان حزب، عبارت اند از:

الف: عضو

ب: حوزه

ج: شورای ناحیه

د: شورای شهر

ه: شورای شهرستان

و: شورای ولایتی

ز: شورای مرکزی

ح: هیئت اجرایی

ط: دبیر کل

ک: مجمع عمومی

ماده پنج - شرایط عضویت: هر شهروند افغانستان که اساسنامه، مرامنامه را بپذیرد و عضو حزب سیاسی دیگری نباشد با رعایت ماده سیزدهم قانون احزاب به عضویت "حزب دموکرات خراسان" میتواند در آید.

ماده شش - وظایف عضو:

1 - سعی و تلاش در جهت رشد و ارتقاء معنوی و افزایش آگاهی های علمی و معرفتی و آشنایی با تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی فراقاره ای و اجرای راهکار های حزب در چوکات اساسنامه و تصمیمات رویکرد های مرامی ارکان حزب.

2 - رعایت نظم و دسپلین حزبی، شرکت فعال در جلسات حزبی، ارائه اندیشه های نوین و پیشنهادات لازم و خلاق برای تکامل کیفی و کمی حزب، اجرای مصوبات حزب، پذیرش رضاکارانه ای مسئولیت های لازم حزب.

3 - کوشش مستمر در راه جلب و جذب اعضای جدید حزب و طرفداران و هواخواهان. پیوند مستدام با شخصیت ها و افراد موثر با ارائه اهداف و برنامه های انسانی و اخلاقی حزب و جلب همکاری آنان.

4 - مشارکت در تامین هزینه های حزب از طریق پرداخت حق شمول، حق عضویت، اعطای هدایا و اعانه و کمک های فوق العاده.

ماده هفت - حوزه: کوچکترین واحد تشکیلاتی حزب دموکرات خراسان "حوزه" است که هرگاه تعداد اعضای حزب در یک محل به "هفت نفر" رسید، تشکیل می شود.

ماده هشت - وظایف حوزه:

1 - تقویت بینش علمی، اخلاقی، فرهنگی، سیاسی و تاریخی اعضاء با استفاده از شیوه های موثر آموزش و پرورش.

2 - اجرای تصمیمات و تحقق اهداف و برنامه های حزب.

3 - بررسی و تحلیل مسائل جاری اوضاع سیاسی کشور، منطقه و جهان.

4 - طرح راهکارهای عملی برای بستر سازی در جهت جلب و جذب اعضاء جدید و طرفداران و هواخواهان، در جامعه.

ماده نه: حوزه در نخستین جلسه رسمی خود یک نفر از اعضای با تجربه را به عنوان مسئول و یک نفر را به عنوان منشی انتخاب می کند، صلاحیت مسئول باید مورد تایید رده تشکیلاتی بالاتر قرار گیرد. در غیر اینصورت انتخاب مجدد به عمل خواهد آمد.

ماده ده: مسئول حوزه، تصمیمات مرکزیت ورده های مافوق را به آگاهی اعضاء رسانده و پیشنهادات آنها را به آگاهی مافوق می رساند. همچنین مسئولیت اجرای تصمیمات حزب ورده مافوق را به عهده دارد.

ماده یازده : با افزایش کمیت حوزه ها شورای ناحیه ، و از تجمع مسئولین نواحی شورای شهرستان ، و از تجمع شورای شهرستان ها شورای ولایتی ولایات تشکیل خواهد شد. ترکیب اعضاء شوراها ، نحوه تشکیل ووظایف آنها بر مبنای آیین نامه مصوب شورای مرکزی خواهد بود .

ماده دوازده : هیئت اجرایی :

مسئولیت امور اجرایی حزب به عهده هیئت اجرایی به ریاست دبیر اجرایی می باشد . هیئت اجرایی مسئول سازماندهی و اجرای مصوبات کنگره ، شورای مرکزی ، کمیته نظارت و اداره امور اجرایی حزب است .

ماده سیزده : حدود نیمی از اعضاء هیئت اجرایی از میان اعضاء مرکزی خواهند بود. اعضاء هیئت اجرایی به پیشنهاد دبیر کل و با تصویب اکثریت مطلق شورای مرکزی انتخاب خواهد شد . اعضاء هیئت اجرایی نسبت به کلیه مصوبات آن هیئت ، در برابر شورای مرکزی مسئولیت مشترک دارند .

ماده چهارده : شورای مرکزی مسئولیت برنامه ریزی ، نظارت و رهبری بر امور حزب و تفسیر مواد مرانامه و اساسنامه حزب را به عهده دارد و در کلیه امور و فعالیت های حزبی مستقیماً در برابر کنگره مسئول است .

ماده پانزده : تعداد اعضاء شورای مرکزی 35 نفر می باشد که بوسیله کنگره و از میان اعضاء دواطلب حزب و با رای سری و اکثریت نسبی به مدت دو سال انتخاب می شوند . مسئولیت اداره امور شورای مرکزی به عهده دبیرکل و در غیابت وی به عهده دبیر اجرایی خواهد بود .

دبیر کل ، معاونین خود را از میان اعضاء شورای مرکزی و یا اعضاء برجسته حزب انتخاب و پس از تایید شورای مرکزی منصوب می کند .

ماده شانزده : شورای مرکزی در ماه یک بار تشکیل جلسه خواهد داد . بر حسب ضرورت ، دبیرکل می تواند جلسه فوق العاده شورا را تشکیل دهد .

ماده هفده : دبیرکل حزب عالی ترین مقام اجرایی حزب است و مسئولیت اداره امور حزب ، را بر عهده دارد .

دبیر اجرای زیر نظر دبیر کل حزب مسئولیت واحد های اجرایی را به عهده خواهد داشت.

ماده هجده : کمیته نظارت ، جهت دفاع از حقوق اعضاء حزب و رسیدگی به پیشنهادات و انتقادات و حل اختلافات درون حزبی تشکیل می شود.

ماده نوزده : در صورت عدم اجرای دساتیر ووظایف حزبی و یا تخلف از مرانامه و اساسنامه بر اساس رای کمیته نظارت ، مجازات حزبی در مورد اعضاء اعمال می شود.

ماده بیست : مجمع عمومی ، عالی ترین مرجع تصمیم گیری حزب است. و هر دو سال یک بار تشکیل می شود.

ماده بیست یک : وظایف مجمع عمومی ، عبارت اند از :

1 - تصویب مرانامه و اساسنامه و تعیین مواضع سیاسی حزب .

2 - انتخاب اعضا شورای مرکزی

3 - بررسی عملکرد شورای مرکزی و هیئت اجرایی و سیاست های اجرایی حزب .

ماده بیست و دو : جلسات با حضور نیمی از اعضاء رسمیت می یابد و مصوبات آن با اکثریت مطلق آراء حاضران معتبر خواهد بود.

ماده بیست و سه : منابع مالی از طریق حق شمول ، حق عضویت ، اعطای هدایا و اعانه از افراد حقیقی و حقوقی در چوکات قوانین و مقررات موضوعه و کمک های مردم تأمین می گردد.

ماده بیست و چهار : نحوه انحلال حزب ، در صورتیکه اکثریت مطلق شورای مرکزی و یا یک سوم کل اعضاء حزب بصورت کتبی تقاضای انحلال حزب را بنمایند این موضوع در مجمع عمومی فوق العاده به رای گذارده خواهد شد و در صورت بیش از (دو سوم) اعضاء حاضر رای به انحلال بدهند حزب منحل خواهد شد .

این اساسنامه در بیست و چهار ماده در ... سال ... میلادی به تصویب رسید .

بالاحترام